

АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ИЗВЈЕШТАЈ
О ПОСЛОВАЊУ И РЕЗУЛТАТИМА РАДА
СА ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈЕМ
АГЕНЦИЈЕ ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
за период од 01.01.2021 – 31.12.2021. године

Бања Лука, април 2022. године

САДРЖАЈ

Скраћенице	1
РЕЗИМЕ	2
УВОД	4
I ПОСЛОВАЊЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	5
1. ДИРЕКЦИЈА.....	11
2. ЈЕДИНИЦА ЗА НАДЗОР	15
2.1. Сектор за надзор пословања банака	15
2.2. Сектор за надзор пословања недепозитних финансијских организација, надзор СПН и ФТ и ПП у банкарском систему и надзор обезбјеђења ЗПКФУ у банкарском систему	22
3. СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ.....	29
4. ЈЕДИНИЦА ЗА РЕСТРУКТУРИРАЊЕ	30
5. СЕКТОР ЗА РЕГУЛАТИВУ И ПОДРШКУ НАДЗОРУ	33
6. ОМБУДСМАН ЗА БАНКАРСКИ СИСТЕМ	38
7. ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	43
8. ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ.....	45
II ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за период 01.01. до 31.12.2021. године	46

Скраћенице

Агенција	Агенција за банкарство Републике Српске
АОД БиХ	Агенција за осигурање депозита БиХ
БиХ	Босна и Херцеговина
BSCEE	Група банкарских супервизора централне и источне Европе (Banking Supervisors from Central and Eastern Europe)
ДЛ	Давалац лизинга
ЕБА	Европско регулаторно тијело за банкарство (European Banking Authority)
ЕС	Европска комисија (European Commission)
ЕСВ	Европска централна банка (European Central Bank)
ЕУ	Европска унија
МКО	Микрокредитна организација
МКД	Микрокредитно друштво
МКФ	Микрокредитна фондација
МРС	Међународни рачуноводствени стандарди
МСФИ	Међународни стандарди финансијског извјештавања
SREP	Поступак надзорног прегледа и процјене (Supervisory Review and Evaluation Process)
FATF	Међудржавно тијело за контролу и спречавање прања новца (Financial Action Task Force)
FMA	Агенција за надзор финансијског сектора Аустрије (Finanzmarktaufsicht in Österreich)
FINRA	Агенда за реформу финансијског сектора (Financial Reform Activity Agenda)
FINREP	Финансијско извјештавање (Financial Reporting)
ФБА	Агенција за банкарство Федерације Босне и Херцеговине
ФБиХ	Федерација Босне и Херцеговине
CAMEL	Капитал, квалитет активе, управљање и руковођење, профитабилност, ликвидност (Capital, Assets Quality, Management, Earnings, Liquidity)
CEF	Центар за изврсност у финансијама (Center for Excellence in Finance)
CEFTA	Централноевропски споразум о слободној трговини (Central European Free Trade Agreement)
ЦБ БиХ	Централна банка Босне и Херцеговине
ШКО	Штедно-кредитна организација
WB	Свјетска банка (World Bank)
IFC	Међународна финансијска корпорација (International Finance Corporation)
IMF	Међународни монетарни фонд (International Monetary Fund)
ICAAP	Поступак интерне процјене адекватности капитала у банкама (Internal Capital Adequacy Assessment Process)
ILAAP	Поступак интерне процјене адекватности ликвидности у банкама (Internal Liquidity Adequacy Assessment Process)
NSFR	Коефицијент нето стабилних извора финансирања (Net Stable Funding Ratio)
OECD	Организација за економску сарадњу и развој (Organization for Economic Cooperation and Development)
ЗОБ	Закон о банкама Републике Српске
УБ БиХ	Удружење банака Босне и Херцеговине
USAID	Агенција за међународни развој САД (United States Agency for International Development)

РЕЗИМЕ

Банкарски систем Републике Српске чине банке, МКО, ДЛ и друге финансијске организације чије се оснивање и пословање уређује посебним законима којима је прописано да Агенција издаје дозволе или одобрења за рад, надзире пословање и врши друге послове у вези с њима.

Надлежности Агенције су прописане Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, а основни циљ Агенције јесте очување и јачање стабилности банкарског система, те унапређење његовог сигурног, квалитетног и законитог пословања.

Активности Агенције дефинисане су Планом рада Агенције за 2021. годину и измјенама Плана рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2021. годину донесеним од стране Управног одбора под бројевима УО-226/21 од 22.04.2021. године.

Редовне активности надзора које је Агенција проводила у извјештајном периоду односе се на активности везано за SREP процјену за банаке, активности везано за процјену успостављеног ICAAP-а и ILAAP-а у банакама, преглед и оцјељивање планова опоравка за све банке, преглед и контрола регулаторних извјештаја, израда кварталних анализа за све банке по SREP методологији, непосредни надзор у банкама, МКО и ДЛ, праћење извјештаја и израда кварталних анализа за МКО и ДЛ, праћење извјештаја и непосредни надзор сигурности управљања информационом системом у банци и тестирање плана опоравка информационог система у складу са усвојеним планом.

Како је због пандемије забиљежен пораст коришћења електронских услуга, те омогућен рад од куће већем броју запослених, акценат Сектора за информационо-комуникационе технологије у непосредним надзорима банака обављеним у 2021. години је био усмјерен на безбједност информационих система.

Надзирани су послови спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, платног промета и заштите потрошача у свим финансијским институцијама које су под надзором Агенције.

Поред редовних активности које је Агенција проводила, у овом извјештајном периоду праћено је и провођење посебних мјера које су донесене због појаве пандемије вирусног обољења „COVID-19“.

У циљу очувања финансијске стабилности и помоћи у превазилажењу проблема изазваних негативним економским посљедицама узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“ Агенција је донијела више значајних одлука.

Имајући у виду епидемиолошку ситуацију у Републици Српској, државама региона и ЕУ, Агенција је више пута продужавала рокове важења одређених мјера утврђених у одлукама о привременим мјерама банкама и микрокредитним организацијама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“. Приликом доношења одлука о пролонгирању рокова важења одређених мјера, узете су у обзир и информације достављене од стране Привредне коморе РС о појачаним утицајима пандемије на одређене сегменте привреде као што су дјелатности транспорта роба и туризма.

Одлуком о допуни Одлуке о израчунавању капитала банака омогућено је да се изложеностима према Гарантном фонду Републике Српске са иницијалним роком доспијећа дужим од три мјесеца додијели повољнији пондер ризика за потребе израчунавања ризиком пондерисане активе за кредитни ризик, а Инструкцијом за третман кредита укључених у Гарантни програм подршке привреди за ублажавање посљедица пандемије омогућен је повољнији третман у складу са Одлуком о израчунавању капитала банака, Одлуком о великим изложеностима и Одлуком о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака.

Усвајањем Одлуке о измјени Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака Агенција је омогућила банкама да, уколико се одлуче да учествују у поступку споразумног вансудског финансијског реструктурирања, изложеност која је предмет реструктурирања задрже у нивоу кредитног ризика у којем је била распоређена на дан реструктурирања, односно банке ове изложености могу распоредити у бољи ниво кредитног ризика прије него изложености које су реструктуриране у редовном поступку реструктурирања.

Значајно је истаћи да је Агенција наставила активност у оквиру пројеката које потпомаже WB, USAID и ESCB, а који се односе на наставак активности свеобухватне реформе регулаторног оквира за пословање и надзор банака, јачање капацитета Агенције, те унапређење усклађености националних регулаторних оквира са европским и међународним стандардима.

У току 2021. године главне активности у оквиру ових пројеката односиле су се на рад на изради подзаконских прописа из области система управљања у банци, извјештавања о коефицијенту нето стабилног финансирања (*NSFR*), новог оквира за финансијско извјештавање (*FINREP*), надзорног тестирања отпорности на стрес, рад на изради планова реструктурирања банка, унапређењу интерних методологија, те наставак рада на изради подзаконских прописа из области реструктурирања банака.

У оквиру *FINRA* и *ESCB* пројеката, настављене су активности на изради регулативе и едукацији из области реструктурирања банака, а након израде планова реструктурирања све банке за које се израђују планови реструктурирања, упознате су са тренутним (необавезујућим) минималним захтјевом за капиталом (*MREL*) са финансијским и извјештајним подацима на дан 31.12.2019. године и износом *MREL* захтјева, који свака од банака којој је Агенција издала дозволу за рад, треба да достигне у складу са донесеним Рјешењем о *MREL* захтјеву Агенције. Такође, одржани су и посебни оперативни састанци са представницима свих банака, на тему извјештавања Агенције, те утврђивања *MREL* захтјева.

У дијелу послова Омбудсмана који се односе на заштиту корисника финансијских услуга, запримљено је 113 приговора, што је више за 28, у односу на исти период 2020. године. Према врсти финансијских услуга највећи број приговора односи се на кредитне послове и послове платног промета. Код кредитних послова највећи број неправилности констатован је код обрачуна укупног дуговања клијента, нетачне евиденције категорије потраживања у Централном регистру кредита и код начина спровођења привремених мјера за ублажавање економских посљедица које је узроковала пандемија COVID-19. У области платног промета највећи број приговора корисника је на спорне обрачуна потраживања или дуговања корисника банкарских рачуна. У овим стварима је констатовано да спорни односи у значајној мјери настају и код неправилног информисања или утврђивања чињеница од стране запослених у банкама који су у непосредној комуникацији са корисницима.

На интернет страници Агенције налазе се све одлуке и информације које је донијела Агенција (исте се редовно ажурирају), те низ корисних информација за кориснике финансијских услуга и друге кориснике. Агенција квартално објављује Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске који даје све релевантне информације и податке о финансијским организацијама које послују у Републици Српској, а које су под надзором Агенције за банкарство Републике Српске.

УВОД

У складу са чланом 39. став (1) Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске¹ и чланом 32. став (1) Статута Агенције за банкарство Републике Српске², Агенција подноси Народној скупштини Републике Српске годишњи извјештај о пословању и резултатима рада са финансијским извјештајем Агенције најкасније до 30. јуна текуће године за претходну годину. Извјештај се доставља Влади Републике Српске до 31. маја текуће године за претходну годину.

Управни одбор Агенције усвојио је План рада Агенције за 2021. годину (у даљем тексту: План рада) и измјену Плана рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2021. годину број УО-226/21 од 22.04.2021. године у складу са организацијом и систематизацијом послова, који обухвата послове у сљедећим организационим дијеловима Агенције:

1. Дирекција
2. Јединица за надзор
 - 2.1. Сектор за надзор пословања банака
 - 2.1.1. Одјељења за надзор великих банака и
 - 2.1.2. Одјељења за надзор средњих и малих банака.
 - 2.2. Сектор за надзор пословања недепозитних финансијских организација, надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма, надзор обављања платног промета у банкарском систему и надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему
 - 2.2.1. Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација
 - 2.2.2. Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему
 - 2.2.3. Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему
3. Сектор за правне послове
 - 3.1. Одјељење за обраду захтјева и приговора
 - 3.2. Одјељење за правну подршку
4. Јединица за реструктурирање
 - 4.1. Одјељење за реструктурирање банака
 - 4.2. Одјељење за подршку реструктурирању банака
5. Сектор за регулативу и међународну сарадњу
 - 5.1. Одјељење за регулативу и извјештавање и
 - 5.2. Одјељење за подршку надзору банака.
6. Омбудсман за банкарски систем
7. Сектор за информационо-комуникационе технологије
 - 7.1. Одјељење за информационо-комуникационе технологије
 - 7.2. Одјељење за контролу информационих система
8. Одјељење за заједничке послове.

Управни одбор Агенције усваја овај извјештај, прије датума одређеног за достављање Влади Републике Српске.

¹ „Службени гласник Републике Српске“, број 59/13 и 4/17

² „Службени гласник Републике Српске“, број 63/17

I ПОСЛОВАЊЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

У обављању послова из свог дјелокруга Агенција је самостална и независна, а надзор над њеним радом врши Народна скупштина Републике Српске.

Орган управљања Агенцијом је Управни одбор којег чини пет чланова, а које на основу претходно проведеног поступка јавне конкуренције у складу са законом, на приједлог Владе Републике Српске, именује Народна скупштина Републике Српске. Чланови Управног одбора у садашњем сазиву изабрани су на период од пет година, Одлуком Народне скупштине Републике Српске број 02/1-021-263/18 од 22.03.2018. године, која је објављена 30.03.2018. године у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 28/18 и ступила на снагу 07.04.2018. године. На лични захтјев једног члана Управног одбора Агенције, Народна Скупштина Републике Српске донијела је Одлуку о разрјешењу члана Управног одбора Агенције за банкарство Републике Српске број: 02/1-021-978/21 од 01.12.2021. године, која је објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“ број: 110/21 од 07.12.2021. године.

Директор Агенције представља Агенцију, руководи радом и одговоран је за рад Агенције.

Директора и замјеника директора, на основу претходно проведеног поступка јавне конкуренције у складу са законом, на приједлог Владе Републике Српске, именује Народна скупштина Републике Српске. Народна скупштина Републике Српске је, разрјешеног члана Управног одбора Агенције именovala за вршиоца дужности замјеника директора Агенције, Одлуком број: 02/1-021-979/21, која је објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“ број: 111/21 од 09.12.2021. године и ступила на снагу од 17.12.2021. године.

У оквиру Агенције у складу са Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске и Статутом Агенције успостављене су Јединица за надзор и Јединица за реструктурирање.

Руководиоца Јединице за надзор и Јединице за реструктурирање, на основу претходно проведеног поступка јавне конкуренције у складу са Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, именује Управни одбор Агенције.

У саставу Агенције је Омбудсман за банкарски систем Републике Српске, као самостална организациона јединица, која промовише заштиту права физичких лица корисника финансијских услуга.

На дан 31.12.2021. године у Агенцији је било запослено 71 радник.

Активности Управног одбора Агенције

Управни одбор, као орган управљања Агенцијом, предузимао је мјере за ефикасно и рационално обављање послова и задатака из надлежности Агенције.

У периоду 01.01-31.12.2021. године Управни одбор је одржао 10 сједница, на којима је разматрао и усвојио следеће:

❖ питања која се односе на пословање Агенције:

- Извјештај Централне пописне комисије о извршеном попису имовине и обавеза Агенције за банкарство Републике Српске на дан 31.12.2020. године;
- Извјештај независног ревизора о финансијским извјештајима за 2020. годину Агенције за банкарство Републике Српске;
- Финансијски извјештај Агенције за банкарство Републике Српске за период 01.01 -31.12.2020. године; за период 01.01-31.03.2021. године; за период 01.01-30.06.2021. године и за период 01.01-30.09.2021. године;
- Извјештај о пословању и резултатима рада са финансијским извјештајем Агенције за банкарство Републике Српске за период 01.01 – 31.12.2020. године и за период 01.01-30.06.2021. године;
- Извјештај о раду интерне ревизије у периоду 01.01-31.12.2020. године; у периоду 01.01-30.06.2021. године;
- Одлука о распоређивању вишка прихода над расходима из 2020. године;

- Одлука о расходању опреме и ситног инвентара;
- Одлука о измјени Плана рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2021. годину;
- Одлука о јединственој тарифи по којој се наплаћују накнаде од банака за обављање послова Агенције за банкарство Републике Српске;
- Одлука о условима и поступку споразумног престанка радног односа уз исплату отпремнине;
- Одлука о покретању поступка јавне набавке службених возила;
- Одлука о избору понуђача;
- Одлука о избору замјеника предсједника Управног одбора Агенције за банкарство Републике Српске;
- Уговор о правима, обавезама и одговорности вршиоца дужности замјеника директора и доношење Одлуке о закључењу Уговора о правима, обавезама и одговорности вршиоца дужности замјеника директора.
- План рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2022. годину;
- План рада интерне ревизије за 2022. годину;
- Финансијски план за 2022. годину;
- План јавних набавки за 2022. годину;
- Одлука о покретању поступка продаје или издавања у закуп пословног простора.

❖ питања која се односе на пословање банака и МКО:

- Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске за период 01.01. – 31.12.2020. године; за период 01.01. – 31.03.2021. године; за период 01.01. – 30.06.2021. године; за период 01.01. – 30.09.2021. године;
- Одлука о измјени Одлуке о привременим мјерама банкама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“;
- Одлука о измјени Одлуке о привременим мјерама микрокредитним организацијама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“;
- Одлука о систему управљања у банци;
- Одлука о управљању ризиком ликвидности;
- Одлука о начину спровођења контроле и налагања мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака;
- Одлука о измјенама Одлуке о изјави о имовинском стању чланова управе и надзорног одбора банке;
- Правилник о размјени података и информација између Јединице за надзор и Јединице за реструктурирање Агенције за банкарство Републике Српске;
- Одлука о поступку надзорног прегледа и оцјене банака;
- Одлука о измјенама и допунама Одлуке о начину провођења надзора;
- Одлука о стављању ван снаге Критерија за интерно рангирање банака од стране Агенције за банкарство Републике Српске;
- Одлука о измјени Одлуке о привременим мјерама микрокредитним организацијама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“;
- Одлука о допуни Одлуке о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе;
- Одлука о допуни Одлуке о израчунавању капитала банака;
- Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама банкама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“;
- Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама микрокредитним организацијама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“;

- Одлука о измјени Одлуке о укључивању посебних услова за уговарање дугорочних ненамјенских и замјенских кредита физичким лицима у систем управљања ризицима у банци;
- Одлука о стављању ван снаге Одлуке о облику и садржају извјештаја које организациони дијелови банака са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко дистрикту Босне и Херцеговине достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Одлука о облику и садржају извјештаја које банке достављају Агенцији за банкарство Републике Српске.

Активности Одбора за надзор

Одбор за надзор чине директор, замјеник директора, руководиоца Јединице за надзор и два члана из реда запослених, која је именовао Управни одбор Агенције. Одбором за надзор предједава директор Агенције, а у његовој одсућности замјеник директора.

Питања која се разматрају и начин разматрања на сједницама Одбора за надзор утврђена су Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, Статутом Агенције и Пословником о раду Одбора за надзор, а Одбор за надзор нарочито даје приједлоге директору Агенције у вези са:

- давањем и одузимањем дозволе за рад банкама, микрокредитним организацијама, штедно-кредитним организацијама, даваоцима лизинга и другим финансијским организацијама банкарског система;
- предузимањем мјера надзора према банкама;
- издавањем сагласности за спровођење добровољне ликвидације банке;
- одређивањем листе системски важних банака;
- давањем претходне сагласности на статут, односно на измјене и допуне статута финансијских организација банкарског система;
- одобравањем статусне промјене у финансијској организацији банкарског система;
- давањем или одузимањем сагласности за стицање квалификованог учешћа у банци;
- давањем одобрења за оснивање организационих дијелова банке и организационих дијелова банке са сједиштем изван Републике Српске;
- давањем или одузимањем сагласности за именовање члана надзорног одбора или управе банке;
- давањем процјене плана опоравка банке у смислу примјерености и спроводивости предложених мјера за одржавање или обнављање редовног пословања и финансијског положаја банке;
- давањем сагласности банци за стицање учешћа банке у другим правним лицима;
- предузимањем мјера према члановима банкарске групе;
- доношењем одлука о другим значајним питањима везаним за надзор финансијских организација банкарског система.

У периоду 01.01-31.12.2021. године одржано је 49 сједница Одбора за надзор, на којима је разматрано сљедеће:

❖ питања која се односе на рад банака:

- рјешење о отклањању неправилности и неусклађености у пословању банака након обављених обимних и циљаних контрола (39);
- рјешење о измјени рјешења о отклањању неправилности у пословању банака (9);
- рјешење о издавању претходне сагласности за именовање чланова Управе банке (8);
- рјешење о издавању претходне сагласности за именовање чланова Надзорног одбора (7);
- рјешење о издавању претходне сагласности на измјене и допуне статута банке (6);
- рјешење за оснивање организационог дијела банке (4);
- рјешење о издавању одобрења за статусну промјену спајања организационих јединица банке (3);
- рјешење о издавању претходне сагласности банци за купопродају пласмана банке (2);
- рјешење о издавању о издавању претходне сагласности банци за укључивање добити текуће године у ставку редовног основног капитала прије доношења формалне одлуке (2);
- рјешење о издавању претходне сагласности за стицање квалификованог учешћа у банци (2);

- рјешење о издавању о издавању претходне сагласности за стицање квалификованог – контролног учешћа у банци (1);
- рјешење о издавању о издавању претходне сагласности за емисију редовних (обичних) акција банке (1);
- закључак за наставак циљаног непосредног надзора у банци (1);
- закључак о обустављању поступка надзора пословања банке (4);
- информација о начину праћења извршавања наложених мјера за банке (5);
- анализа пословања банака Републике Српске (24);
- мишљење о захтјеву банке везано за добијање сагласности за слање кредита или гаранције у даљу процедуру разматрања (8);
- допис банци о потреби покрића емисионог губитка (1).

❖ питања која се односе на рад МКО:

- рјешење о отклањању неправилности у пословању МКО након обављених обимних и циљаних контрола (17);
- рјешење о издавању претходне сагласности на измјене и допуне Статута МКО (5);
- рјешење о одузимању дозволе за рад МКО (1);
- закључак о обустављању поступка надзора пословања МКО (3);
- анализа пословања МКО (52);
- информација о састанку одржаном са МКО (1).

❖ питања која се односе на рад банака и МКО, те којима се регулише рад истих:

• која су у надлежности директора:

- Упутство за извјештавање о управљању информационим системима у банкама (1);
- Методологија надзорног тестирања отпорности на стрес и измијењених пратећих образаца;
- Упутство за финансијско извјештавање (FINREP);
- Упутство за извјештавање о коефицијенту покрића ликвидности;
- Методологија за надзорни преглед и оцјену банака;
- Упутство за извјештавање о коефицијенту нето стабилних извора финансирања;
- Одлука о категоризацији банака;
- Инструкција за третман кредита укључених у Гарантни програм подршке привреди за ублажавање посљедица пандемије болести COVID 19 изазване вирусом SARS-COV-2;
- Одлука о стављању ван снаге Одлуке о привременом начину извјештавања Агенције за банкарство Републике Српске.

• која су у надлежности Управног одбора:

- Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама банкама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“;
- Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама микрокредитним организацијама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем COVID-19;
- Одлука о систему управљања у банци;
- Одлука о управљању ризиком ликвидности;
- Одлука о јединственој тарифи по којој се наплаћују накнаде од банака за обављање послова Агенције за банкарство Републике Српске;
- Одлука о измјенама Одлуке о изјави о имовинском стању чланова управе и надзорног одбора банке;
- Одлука о измјенама и допунама Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака;

- Одлука о измјенама Одлуке о облику и садржају извјештаја које банке достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Одлука о поступку надзорног прегледа и оцјене банака;
- Одлука о измјенама и допунама Одлуке о начину провођења надзора банака и предузимању мјера надзора;
- Одлука о стављању ван снаге Критеријума за интерно рангирање банака од стране Агенције за банкарство Републике Српске;
- Одлука о измјени Одлуке о привременим мјерама микрокредитним организацијама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“;
- Одлука о допуни Одлуке о израчунавању капитала;
- Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама банкама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“;
- Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама микрокредитним организацијама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“;
- Одлука о измјени Одлуке о укључивању посебних услова за уговарање дугорочних ненамјенских и замјенских кредита физичким лицима у систем управљања ризицима у банци;
- Одлука о стављању ван снаге Одлуке о облику и садржају извјештаја које организациони дијелови банака са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко дистрикту Босне и Херцеговине достављају Агенцији за банкарство Републике Српске;
- Одлука о облику и садржају извјештаја које банке достављају Агенцији за банкарство Републике Српске.

На сједницама је такође разматран извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске (4), који обухвата и банкарски и МКО сектор, а који се након разматрања доставља Управном одбору на разматрање и усвајање.

Активности Одбора за реструктурирање

Одбор за реструктурирање чине директор, замјеник директора, руководиоца Јединице за реструктурирање и два члана из реда запослених које је именовао Управни одбор Агенције. Одбором за реструктурирање предсједава директор, а у његовој одсутности замјеник директора Агенције.

Питања која се разматрају и начин разматрања на сједницама Одбора за реструктурирање утврђена су Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, Статутом Агенције за банкарство Републике Српске и Пословником о раду Одбора за реструктурирање, а Одбор за реструктурирање нарочито даје приједлоге директору Агенције у вези са:

- изразом и усвајањем плана реструктурирања, отклањањем препрека за реструктурирање, отписом и конверзијом капитала, избором лица које врши независну процјену вриједности имовине и обавеза, покретањем поступка реструктурирања, као и у вези са инструментима и мјерама које се предузимају у реструктурирању;
- изразом плана реструктурирања којим се предвиђа примјена одговарајућих инструмената и мјера реструктурирања и овлашћења након доношења одлуке о покретању поступка реструктурирања;
- увођењем посебне управе, именовањем једног или више посебних управника, ако оцјени да би исто допринијело остваривању циљева реструктурирања;
- доношењем одлуке о примјени одређених инструмената реструктурирања, продаји акција, односно имовине, права и обавеза, преносу на банку за посебне намјене, одвајању имовине и реструктурирању властитим средствима банке;
- издавањем дозволе банци за посебне намјене и преносом акција и других власничких инструмената једне или више банака у реструктурирању и цјелокупне имовине или дијела имовине, права или обавеза једне или више банака у реструктурирању на банку за посебне намјене;
- одузимањем дозволе за рад банци за посебне намјене;
- извршавањем одвајања и преноса дијела или цјелокупне имовине, права или обавеза једне или више банака у реструктурирању или банке за посебне намјене на једно или више друштава за управљање имовином;

- утврђивањем посебних минималних захтјева за капиталом и прихватљивим обавезама за банке;
- одобравањем плана реорганизације пословања у реструктурирању властитим средствима банке;
- доношењем и других појединачних аката у поступку реструктурирања банке и банкарске групе, у складу са законом којим се уређују банке.

У периоду 01.01-31.12.2021. године одржано је 6 сједница Одбора за реструктурирање, на којима је разматрано следеће:

❖ питања која се односе на пословање Агенције:

- Правилник о размјени података и информација између Јединице за надзор и Јединице за реструктурирање Агенције за банкарство Републике Српске;

❖ питања која се односе на рад банака, те којима се регулише рад истих:

- која су у надлежности директора Агенције:
 - план реструктурирања за банке којима је Агенција за банкарство Републике Српске издала дозволу за рад (9);
 - кратак приказ кључних елемената плана реструктурирања (9);
 - измјена и допуна Приручника за реструктурирање банака;
 - Информација о минималном захтјеву за капитал и прихватљиве обавезе на финансијски датум 31.12.2020. године за банке којима је Агенција издала дозволу за рад;
- која су у надлежности Управног одбора:
 - Одлука о начину спровођења контроле и налагања мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака;
 - Одлука о измјени и допуни Одлуке о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирање плана реструктурирања банке и банкарске групе.

1. ДИРЕКЦИЈА

Дирекцију чине директор, в.д. замјеника директора, интерни ревизор, самостални аналитичар, сарадник за односе са јавношћу, сарадник за превођење и технички секретар.

У извјештајном периоду, у оквиру Дирекције, обављани су послови заступања и представљања Агенције у земљи и иностранству, доношења аката из надлежности Агенције, сарадње са иностраним институцијама и организацијама, другим ентитетским институцијама и институцијама БиХ, послови интерне ревизије, превођења, информисања јавности о раду Агенције и друго. У извјештајном периоду у дирекцији су се обављали послови обједињавања и израде Извјештаја о пословању и резултатима рада Агенције за 2020. годину и прво полугодиште 2021. године. Израђени су Извјештаји о банкарском сектору Републике Српске и извршено обједињавање и израда Извјештаја о стању у банкарском систему Републике Српске за 2020. годину, као и за први, други и трећи квартал 2021. године.

У оквиру радних група за економска питања, слободно кретање капитала и финансијски надзор и у сарадњи са Министарством финансија Републике Српске, запослени у Дирекцији учествовали су у праћењу и достављању података за извјештај о реализацији активности из усвојеног Акционог плана за реализацију приоритета из Аналитичког извјештаја ЕС. Такође, редовно су достављани извјештаји за израду Документа за дискусију за Пододбор за економска питања и статистику и Пододбор за унутрашње тржиште и конкуренцију укључујући заштиту здравља и потрошача ЕС.

У оквиру Радне групе за припрему Извјештаја о реализацији Европског акта за мала и средња предузећа (Small Business Act —SBA) представник Агенције доставио је тражени извјештај, путем видео конференције презентован је Нацрт Извјештаја са препорукама по свакој Димензији, на који су достављене примједбе. У коначном документу OECD-а уважене су дате примједбе.

Запослени из Дирекције као чланови Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске и Комисије за сарадњу надзорних органа финансијског сектора Републике Српске учествовали су у раду и присуствовали на редовним сједницама у овом извјештајном периоду.

У оквиру Дирекције обављане су активности информисања циљне јавности о активностима Агенције. У 2021. години одговорено је на велики број новинарских питања и питања грађана, те сачињено више саопштење за јавност, рађен је и **press clipping** - праћење свих финансијских и економских вијести у протекла 24 часа, који се уређује и доставља руководству Агенције, а континуирано се ради превод информација и подзаконских аката која се ојављују на интернет страници Агенције.

1.1. Едукација

Агенција је због забране кретања, због пандемије вирусног обољења и са циљем оптимизације временских и финансијских ресурса у извјештајном периоду реализовала „on-line“ семинаре и радионице које су се такође показале као ефикасан начин за едукацију и усавршавање запослених. У наредној табели дајемо преглед семинара и конференција, са називом обрађене теме и називом организатора:

Р.б.	Тип	Назив	Организатор	Мјесто
1.	Семинар	Како пребацити активности финансијског образовања са личног приступа на дигитални	<i>OECD</i>	<i>On-line</i>
2.	Семинар	SEE студија конкурентности: презентација резултата за БиХ	<i>OECD</i>	<i>On-line</i>
3.	Радионица	Уводни тренинг за <i>AML/CFT</i>	<i>EBA</i>	<i>On-line</i>
4.	Семинар	<i>COVID 19</i> – рјешавање проблема неквалитетних кредита у Европи и централној Азији	<i>WB/FinSAC</i>	<i>On-line</i>
5.	Семинар	Истраживања проактивне транспарентности и непосредног учешћа грађана у одлучивању у локалној самоуправи – чекајући демократију	<i>Transparency International</i> у БиХ	<i>On-line</i>
6.	Семинар	Технички вебинар - рјешавање неквалитетних кредита	<i>WB/FinSAC</i>	<i>On-line</i>
7.	Семинар	Макроекономска анализа за супервизоре 2	<i>FINRA</i>	<i>On-line</i>
8.	Семинар	Иновације у плаћањима	<i>CEF</i>	<i>On-line</i>
9.	Семинар	Семинар о систему управљања у банци	<i>FINRA</i>	<i>On-line</i>
10.	Семинар	Мogućности за финансијско јачање жена	<i>OECD/INFE</i>	<i>On-line</i>
11.	Семинар	Панел на тему повећања удјела зеленог финансирања	<i>Deutsche Bundesbank</i>	<i>On-line</i>
12.	Конференција	Промоција прве генерације међународно признатих процјенитеља	Удружење експерата из области некретнина у Босни и Херцеговини	<i>On-line</i>
13.	Конференција	Покретање заједничког <i>EC/OECD-INFE</i> пројекта за развијање оквира за финансијску компетентност у Европској унији	<i>EC/OECD/INFE</i>	<i>On-line</i>
14.	Конференција	Први бечки економски дијалог – пол, новац и финансије	<i>OeNB/JVI</i>	<i>On-line</i>
15.	Радионица	MPC 12 - Порези, одгођена пореска имовина/обавезе	<i>Deloitte</i> БиХ	<i>On-line</i>
16.	Семинар	Развој политика за рјешавање <i>COVID-19</i> у банкарским системима	<i>CEF</i>	<i>On-line</i>
17.	Семинар	Политичка економија климатских акција – од јавног мњења до политика	<i>JVI</i>	<i>On-line</i>
18.	Конференција	Виртуелна двадесета конференција о промјенама политика за финансијски сектор	<i>IMF</i>	<i>On-line</i>
19.	Семинар	Пруденцијални одговори на <i>COVID-19</i> пандемију	<i>ECB</i>	<i>On-line</i>
20.	Семинар	Супервизорско извјештавање – <i>COREP</i> и <i>FINREP</i>	<i>EBA/ECB</i>	<i>On-line</i>
21.	Конференција	Прва филантропска конференција	<i>USAID/Фондација мозаик</i>	<i>On-line</i>
22.	Конференција	Тршћански источно-европски инвестициони форум	<i>MIB Trieste/BAF</i>	<i>On-line</i>

P.б.	Тип	Назив	Организатор	Мјесто
23.	Семинар	Deloitte ризик и регулаторна академија	<i>Deloitte</i>	<i>On-line</i>
24.	Семинар	Надзор платформске економије – заједничка конференција Федералних резерви, ММФ и Свјетске банке	<i>Federal reserves/IMF/WB</i>	<i>On-line</i>
25.	Радионица	Процјена извјештаја о поступку интерне процјене адекватности ликвидности (<i>ILAAP</i>)	<i>FINRA</i>	<i>On-line</i>
26.	Конференција	<i>EBA</i> – конференција за <i>AML/CFT</i> супервизоре, банкарске супервизоре и финансијско обавјештајне јединице	<i>EBA</i>	<i>On-line</i>
27.	Радионица	<i>EBA</i> радионица о <i>AML/CFT</i> колецима	<i>EBA</i>	<i>On-line</i>
28.	Радионица	Радионица из области реструктурирања банака	<i>OeNB/FMA/FINRA</i>	<i>On-line</i>
29.	Конференција	<i>BSCEE</i> конференција	<i>BSCEE</i>	<i>On-line</i>
30.	Семинар	Обука за наредне фазе израде Програма интегрисања БиХ у ЕУ	Дирекција за европске интеграције	<i>On-line</i>
31.	Конференција	Конференција за руководиоце високог нивоа за чланице <i>BSCEE</i>	<i>BIS/BSCEE</i>	<i>On-line</i>
32.	Конференција	Конференција за руководиоце високог нивоа у вези са одговорима регулатора на <i>COVID-19</i> пандемију	<i>ECB</i>	<i>On-line</i>
33.	Радионица	Радионица за руководиоце вишег нивоа – управљање централним банкама	<i>Deutsche Bundesbank</i>	<i>On-line</i>
34.	Семинар	ЕУ интеграције – управљање и усклађеност II	<i>OeNB/JVI</i>	<i>On-line</i>
35.	Семинар	Видео идентификација – презентација технологије	УББиХ	<i>On-line</i>
36.	Семинар	Како повећати r^* ?	<i>UERF/Baffi Bocconi/OeNB</i>	<i>On-line</i>
37.	Семинар	Финансијска стабилност и стрес тестирање	<i>CEF</i>	<i>On-line</i>
38.	Семинар	Регулисање криптоимовине и финансијских технологија	<i>GIZ/ORF</i>	<i>On-line</i>
39.	Радионица	Изазови за одржавање стабилног финансијског система у <i>COVID 19</i> пандемији	<i>BSCEE</i>	<i>On-line</i>
40.	Семинар	Презентација супервизорске академије за дигиталне финансије	<i>EBA</i>	<i>On-line</i>
41.	Семинар	Семинар за банкарске супервизоре вишег нивоа из економија у развоју	<i>WB/IMF/Federal Reserve Board</i>	<i>On-line</i>
42.	Семинар	Извјештај о конкурентности за Југоисточну Европу за 2021. годину	<i>OECD</i>	<i>On-line</i>
43.	Конференција	Како се централне банке суочавају са макроекономским посљедицама <i>COVID 19</i> пандемије	ЦББиХ	<i>On-line</i>
44.	Семинар	Финансијска стабилност III	<i>ECB/BNR</i>	<i>On-line</i>
45.	Семинар	Финансијска стабилност и стрес тестирање	<i>CEF</i>	<i>On-line</i>
46.	Семинар	Опоравак и реструктурирање банка	<i>ECB/MNB</i>	Будимпешта
47.	Семинар	Главне компоненте управљања каматним ризиком у банкарској књизи	<i>FINRA</i>	<i>On-line</i>
48.	Конференција	Форум за одрживе финансије	<i>IFC/NBG</i>	<i>On-line</i>
49.	Радионица	Утицај финансијских ризика повезаних са климом на банкарски систем и финансијску стабилност	<i>BSCEE</i>	<i>On-line</i>
50.	Семинар	Нови индикатори финансијске стабилности	<i>JVI</i>	<i>On-line</i>

P.6.	Тип	Назив	Организатор	Мјесто
51.	Семинар	Тренутне и најбоље праксе код оцјењивања планова опоравка	<i>EBA/ESA</i>	<i>On-line</i>
52.	Семинар	Монетарна политика у времену кризе: прича о двије деценије Европске централне банке	<i>SUERF/OeNB</i>	<i>On-line</i>
53.	Семинар	Систем интерног управљања – регулаторни развој и <i>EBA</i> смјернице	<i>FINRA</i>	<i>On-line</i>
54.	Семинар	Заједнички семинар о употреби података и супервизорских технологија (енгл. <i>SupTech</i>)	<i>EIOPA/EBA/ESMA</i>	<i>On-line</i>
55.	Семинар	Захтјеви стандарда <i>ISO 14001:2015</i> и интерна провјера	Привредна комора Републике Српске	<i>On-line</i>
56.	Семинар	Јачање пруденцијалне супервизије и надзор платних система	<i>IMF</i>	<i>On-line</i>
57.	Радионица	Коефицијент нето стабилних извора финансирања (<i>NSFR</i>)	<i>FINRA</i>	Бања Лука
58.	Семинар	Неквалитетни кредити у Азији и Европи – узроци, утицај и стратегије за реструктурирање	<i>ADB/ECB/JVI</i>	<i>On-line</i>
59.	Радионица	Радионица за координаторе едукација у централним банкама	<i>CEF</i>	<i>On-line</i>
60.	Семинар	Управљање еколошким и социјалним ризицима и одрживо финансирање	<i>EBRD/Global Sustain</i>	Сарајево
61.	Семинар	Digital identity – препрека или фактор успјеха дигиталне трансформације	<i>Удружење за дигиталну трансформацију у БиХ и IBIS Solution</i>	<i>On-line</i>
62.	Семинар	Видео идентификација	<i>Удружење банака БиХ</i>	<i>On-line</i>
63.	Семинар	Примјена дигиталног потписа у ЕУ пракси	<i>Bank Info/ Удружење банака Србије</i>	<i>On-line</i>
64.	Семинар	Израда Годишњег финансијског извјештаја за правна лица у Републици Српској	Савез рачуновођа и ревизора РС	Бања Лука
65.	Семинар	ВЕБИНАР КПН 1/2021 Додатна примања радника из радног односа и облици рада из радног односа у Републици Српској	Савез рачуновођа и ревизора РС	Бања Лука
66.	Семинар	25.МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС Импликације корона кризе на рачуноводство, ревизију и финансије	Савез рачуновођа и ревизора РС	Теслић
67.	Семинар	ВЕБИНАР КПЕ 2/2021 -Рачуноводствени и правни аспект повећања и смањења основног капитала ПД, -Рачуноводствено обухватање некретнина у складу са МСФИ. -Новине у електронским услугама пореске управе РС -Актуелности из области индиректног опорезивања	Савез рачуновођа и ревизора РС	Бања Лука

2. ЈЕДИНИЦА ЗА НАДЗОР

Примјењујући сву прописану законску и подзаконску регулативу Јединица за надзор је у 2021. години вршила надзор банкарског система кроз рад два сектора, унутар којих је организовано пет одјељења, и то:

- Сектор за надзор пословања банака:
 - Одјељење за надзор великих банака,
 - Одјељење за надзор средњих и малих банака;
- Сектор за надзор пословања недепозитних финансијских организација, надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему и надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему:
 - Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација (МКО и ДЛ),
 - Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему (СПН и ФТ и ПП),
 - Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему (ЗПКФУ).

Одјељења и сектори су имали међусобну сарадњу и сталну размјену података са циљем добијања цјелокупне слике о пословању сваке банке, МКО, ДЛ, као и банкарског система у цјелини.

2.1. Сектор за надзор пословања банака

Сектор за надзор пословања банака (у даљем тексту овог поглавља: Сектор) обавља надзор банака на основу законских и подзаконских прописа, професионалних правила и норми заснованих на основним принципима за ефикасан надзор банака и стандардима сходно базелским принципима и ЕУ директивама за банкарску супервизију.

Сектор преко својих одјељења представља основу за провођење континуираног надзора банака и даје могућност да се идентификују, процјењују и надгледају изложености свим ризицима, те обезбјеђује могућност за предузимање надзорних мјера према појединачним банкама.

Примјена новог приступа надзора банака кроз имплементацију SREP методологије је започела од 01.01.2020. године тако да су и у 2021. години проведене активности везано за редовни годишњи надзорни преглед и оцјену банака (у даљем тексту овог поглавља: SREP процјена) са финансијским подацима на 31.12.2020. године које су предвиђене Планом рада Агенције за 2021. годину те измјенама и допунама истог.

Напомињемо да је План рада Агенције за 2021. годину измијењен у дијелу који се односи на посредни надзор, односно да се SREP процјена у 2021. години није радила за једну банку с обзиром да је било најављено, а затим и отпочет процес статусне промјене припајања другој банци. Наведена измјена није утицала на квалитет и обухватност укупног надзорног процеса те банке имајући у виду да се код наведене банке (као и код осталих банака) посредни надзор у 2021. години обавио путем израде кварталних анализа које укључују преглед SREP индикатора, прегледа и контроле регулаторних извјештаја које банка доставља Агенцији у складу с прописаним роковима, праћења банке у постконтролном поступку на основу документације и извјештаја које банка доставља у складу с наложеним мјерама и роковима, прегледа и оцјене плана опоравка и израде записника о истом (са финансијским подацима 31.12.2019. године), процјене Поступка интерне процјене адекватности капитала (у даљем тексту овог поглавља: ICAAP) и Поступка интерне процјене адекватности ликвидности (у даљем тексту овог поглавља: LAAP), прегледа ревизорског извјештаја, итд. као и да је у првом полугодишту 2021. године у овој банци обављен и циљани непосредни надзор који је за предмет надзора имао извршење налога датих релевантим Рјешењем Агенције.

Осим тога, План рада Агенције за 2021. годину је измијењен и у дијелу који се односи на непосредни надзор. Наиме, с обзиром да је током новембра и децембра 2021. године значајан број контролора запослених у Сектору за надзор пословања банака било на боловању услед вирусног обољења "COVID-19" (у појединим случајевима се радило о боловању дужем од мјесец дана), а узимајући у обзир планиране непосредне надзоре које је требало обавити у том периоду (предмете надзора које

је потребно обавити, вријеме потребно за извршење истих, ризични профил банака у којима су планирани наведени надзори, итд.), као и остале надзорне активности планиране до краја 2021. године, извршење планираног непосредног надзора (са предметом надзора Поступање по одредбама Одлуке о управљању ризиком ликвидности банака) у једној банци је одложено за почетак 2022. године.

Сектор је током 2021. године вршио надзор банака кроз обављање активности посредног и непосредног надзора на начин и у роковима дефинисаним Планом рада Агенције за 2021. годину те измјенама и допунама истог (у даљем тексту овог поглавља: План рада Агенције) као и оперативним плановима кроз рад два одјелења, и то:

- Одјелење за надзор великих банака које врши надзор пословања три највеће банке банкарског сектора Републике Српске;
- Одјелење за надзор средњих и малих банака које врши надзор пословања осталих пет банака банкарског сектора Републике Српске.

Сходно Одлуци о начину провођења надзора банака и предузимању мјера надзора, Сектор приликом обављања надзора банака прати и оцјењује:

- да ли банка послује у складу са законом и прописима Агенције донесеним на основу истог, те својим интерним актима, као и са стандардима опрезног банкарског пословања;
- адекватност капитала банке у односу на ризике којима је банка изложена или може бити изложена у свом пословању, укључујући оцјену ИСААР-а, његово спровођење и резултате;
- адекватност система управљања у банци, укључујући оцјену организационе структуре, система управљања ризицима и система унутрашњих контрола;
- финансијско стање банке, укључујући:
 1. квалитет aktive (дате кредите, авансе, акредитиве, гаранције, као и улагања у хартије од вриједности, а у погледу њиховог квалитета, благовремености испуњења обавеза дужника и усклађености са важећим прописима, укључујући инструменте обезбјеђења и јемства примљена по основу пласмана),
 2. поштовање ограничења изложености и процес утврђивања, праћења и контроле ограничења изложености, укључујући и велику изложеност,
 3. ликвидност, укључујући оцјену ПЛААР-а,
 4. финансијски резултат;
- провјеру тачности и адекватности података и информација које је банка дужна да јавно објављује;
- друге битне показатеље који утичу на пословање банке, те примјену закона и прописа Агенције.

У складу са Планом рада Агенције, најзначајније редовне (сталне) активности Сектора везано за надзор банака у 2021. године су биле сљедеће:

1. Обављање активности посредног надзора банака (off-site):
 - активности везано SREP процјену за 7 банака са сједиштем у Републици Српској;
 - активности везано за процјену успостављеног ИСААР-а и ПЛААР-а у банкама за свих 8 банака са сједиштем у Републици Српској;
 - преглед и контрола регулаторних извјештаја које банке достављају Агенцији у складу са прописаним роковима;
 - израда кварталних анализа за све банке у Републици Српској (све кварталне анализе су рађене по SREP методологији);
 - праћење банака у постконтролном поступку на основу документације и извјештаја које банке достављају у складу с наложеним мјерама и роковима;
 - преглед и оцјена планова опоравка за све банке са сједиштем у Републици Српској;
 - израда и слање записника банкама након завршене процјене наведених планова опоравка, те након истека рока за приговоре по записницима израда приједлога аката Одбору за надзор Агенције која се односе на надзорне мјере према банкама по истим;
 - преглед јавних објава и ревизорских извјештаја банака;

- према потреби, састанци са руководством банака и вршиоцима контролних функција банака као и са спољним ревизорима банака;
 - остале активности из домена посредног надзора банака.
2. Обављање активности непосредног надзора банака:
- припрема за планиране непосредне надзоре банака;
 - обављање непосредних циљаних надзора у банкама укључујући праћење извршења наложених мјера банкама датих кроз непосредни надзор (циљани непосредни надзори са предметом надзора извршење наложених мјера – налога);
 - израда записника након извршеног непосредног надзора у банкама укључујући завршетак поступка израде одговора на приговор – Додатка записника;
 - израда приједлога аката Одбору за надзор Агенције након истека рока за приговор банке (приједлог надзорних мјера према банкама, итд.);
 - састанци са руководством банака и вршиоцима контролних функција банака у току и након обављених непосредних циљаних надзора као и са спољним ревизорима банака по потреби;
 - остале активности које се односе на непосредни надзор.
3. Прикупљање, израда и достављање информација, извјештаја, података, итд. интерним и/или екстерним корисницима, и др.

Осим редовних активности провођења континуираног надзора банака, током 2021. године, запослени у Сектору су интензивно учествовали и у:

- активностима на измјени и допуни постојеће подзаконске регулативе те изради нове подзаконске регулативе;
- изради SREP извјештаја и извјештаја везано за планове опоравка за банке чије су матичне банке из земаља ЕУ те презентацији истих на састанцима (колецима) надзорних тијела из ЕУ;
- размјени информација са надзорним тијелима других земаља укључујући и сарадњу са Агенцијом за банкарство Федерације БиХ;
- активностима на изради мишљења/образложења/инструкција везано за упите банака и других спољних корисника (заједно са другим организационим дијеловима Агенције);
- активностима прегледа и кориговања Аналитичког извјештаја Европске комисије за припрему мишљења о захтјеву за чланство БиХ у ЕУ из надлежности Агенције-Поглавље 9 Финансијске услуге и Поглавље 17 Економска и монетарна политика;
- раду на унапређењу и побољшању информатичке подршке новим извјештајним формама, кроз израду нових упита, што је у функцији ефикаснијег надзора (заједно са колегама из Одјељења за информационо-комуникационе технологије Агенције);
- едукативним семинарима везаним за теме из домена надзора банака;
- радним групама у текућим и новим пројектима за израду регулативе;
- осталим активностима предвиђеним Планом рада Агенције.

Посредни надзор

Посредни надзор банака се обавља на основу извјештаја које достављају банке, чија су форма, садржај, динамика и начин достављања прописани ЗОБ-ом, одлукама Агенције и другим прописима који регулишу пословање банака, те прегледом остале документације достављене од стране банака.

Кроз посредни надзор се примарно контролише, прати и анализира пословање банака са сједиштем у Републици Српској са циљем утврђивања ризичног профила банке, односно процјене свих ризика којима је банка изложена или којима би могла бити изложена у свом пословању, те по потреби иницира непосредни надзор банака. На основу анализа и процјена у оквиру посредног надзора се доносе адекватне надзорне мјере према банкама и прати провођење истих са циљем осигурања и очувања стабилности банке, као и банкарског сектора Републике Српске у цјелини.

Извјештајну основу банака са сједиштем у Републици Српској (8 банака) чине редовни дневни, декадни, мјесечни, квартални, годишњи, те по потреби други извјештаји и информације који су били предмет надзора и анализа у овом извјештајном периоду.

У 2021. години су примани и анализирани и извјештаји организационих дијелова банака које послују у Републици Српској, а чије је сједиште регистровано у Федерацији Босне и Херцеговине (7 банака са 52 организационим дијелом у Републици Српској). Ови извјештаји су чинили саставни дио извјештаја о пословању банкарског система.

У 2021. години је настављено додатно извјештавање за двије банке које је започето у претходном периоду. Сходно појачаном надзору кроз додатно извјештавање, те праћењу реализације наложених мјера према наведеним банкама, у оквиру посредног надзора су на кварталном нивоу сачињаване информације о статусу извршења налога, које су редовно разматране од стране Одбора за надзор Агенције, те одређиване адекватне надзорне мјере према банкама кроз релевантна рјешења Агенције.

У складу са напријед наведеним, у дијелу посредног надзора у 2021. години обављане су сљедеће активности:

- Извршена је редовна годишња SREP процјена за 7 банака са сједиштем у Републици Српској (по SREP методологији) која се проводи на основу процјене појединачних SREP компоненти (пословни модел и профитабилност, систем управљања и систем управљања ризицима, ризици везани за капитал - кредитни, каматни, тржишни и оперативни ризик, као и ризици везани за ликвидност и изворе финансирања). Резултати SREP процјена за сваку појединачну банку су представљени банкама путем састанака са надлежним представницима банака и записника о извршеној SREP процјени, а на основу истих су донесена рјешења о надзорним мјерама према банкама те израђен план надзорних активности за 2022. годину. У зависности од неправилности и неусклађености у пословању банака утврђених приликом провођења SREP процјене за 7 банака је релевантним рјешењима Агенције издан укупно 31 налог за отклањање неправилности и неусклађености у пословању (у даљем тексту овог поглавља: налог) са роковима за извршење истих као и одређени број препорука за унапређење процеса и пословања банке за које нису дефинисани рокови али за које се очекује да их банка реализује у разумном року (у даљем тексту овог поглавља: препорука). Такође, наведеним рјешењима су за сваку банку појединачно (7 банака) дефинисани и додатни захтјеви за капиталом на основу утврђене SREP оцјене;
- Извршене су процјене успостављених ICAAP-а и ILAAP-а за наведених 7 банака са сједиштем у Републици Српској кроз анализу Извјештаја о ICAAP-у и Извјештаја о ILAAP-у добијених од банака и резултати истих су укључени у записнике о извршеној SREP процјени за сваку банку појединачно. За банку за коју није рађена SREP процјена у 2021. години извршен је надзорни преглед Извјештаја о ICAAP-у и Извјештаја о ILAAP-у након којег је сачињен записник и рјешењем Агенције издат 1 налог са роком за извршење истог;
- Преглед и контрола регулаторних извјештаја;
- Квартални преглед SREP индикатора, анализе промјена и израда кварталних анализа прилагођених SREP методологији за свих 8 банака банкарског сектора Републике Српске. Наведене кварталне анализе су рађене у новој форми извјештаја у чијем су креирању осим запослених из Сектора учествовали и запослени из других организационих дијелова Агенције (Сектор за регулативу и подршку надзору и Одјељење за информационо-комуникационе технологије);
- Завршена је анализа и процјена Планова опоравка за свих 8 банака банкарског сектора Републике Српске са финансијским подацима на дан 31.12.2019. године, на основу чега су сачињени записници са наведеним неправилностима и неусклађеностима везано за Планове опоравка те одређеним бројем препорука за унапређење Планова опоравка (за препоруке се очекује да их банке имплементирају у наредним Плановима опоравка са финансијском подацима на 31.12.2020. године а чији је рок за доставу дефинисан подзаконским прописима). Наведени записници су послани банкама и на исте банке нису уложили приговор. На основу наведених записника, за 5 банака су издана рјешења о отклањању неправилности и неусклађености везано за Планове опоравка са укупно 14 налога са роковима за извршење истих. За остале 3 банке код којих нису утврђене неправилности и неусклађености везано за Планове опоравка, у складу са важећом законском и подзаконском регулативом, издат је Закључак о обустављању поступка надзора у вези процјене и преиспитивања Плана опоравка (за сваку банку појединачно).

Напомињемо да је Агенција, имајући у виду тржишне поремећаје изазване појавом вирусног обољења "COVID 19", усвојила Инструкцију за сачињавање планова опоравка банке и банкарске групе у 2020. години број: Д-12/20 од 02.07.2020. године којом је прописала кључне дијелове Плана

опоравка које банка треба разматрати са посебном пажњом приликом сачињавања планова опоравка банке и банкарске групе у 2020. години;

Осим тога, у задњем кварталу 2021. године је започета анализа и процјена Планова опоравка за све банке банкарског сектора Републике Српске (8 банака) са финансијским подацима на дан 31.12.2020. године.

- Праћење поступања банака по Плановима опоравка (на основу информација, извјештаја и документације које банке достављају), те предузимање мјера предвиђених Планом опоравка и одговарајућих опција опоравка у случајевима када је то дефинисано Планом опоравка;
- Провођење пост-контролног поступка за банке у редовном надзору. На основу информација, извјештаја и документације које банке достављају, прати се реализација наложених мјера након обављеног непосредног и посредног надзора, те процјењује степен извршења истих;
- Посредни надзор са предметом надзора Извршење наложених мјера на основу ког је сачињен записник и рјешењем Агенције издат 1 налог са дефинисаним роком за извршење истог;
- Преглед ревизорских извјештаја о обављеној спољној ревизији финансијских извјештаја банака и извјештаја за потребе Агенције за 2020. годину, те по потреби организовање састанака са спољним ревизорима банака на тему обављених ревизија и достављених извјештаја (директни састанци, телефонске конференције, итд.);
- Праћење примјене посебних мјера на нивоу банкарског сектора Републике Српске сходно захтјевима Одлуке о привременим мјерама банкама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем "COVID 19" уз активно учешће у одговорима на приговоре клијената;
- Праћење дневне ликвидности банака те утицаја негативних финансијских ефекта насталих усљед пандемијског обољења "COVID 19" на исту;
- Припрема за учешће контролора Агенције на редовним годишњим састанцима/колецима супервизора за групације "NLB", "SBER" и "Addiko";
- Израда редовних информација за међународна надзорна тијела/регулаторе ("European Central Bank") везано за финансијско стање и утицај вирусног обољења "COVID 19" на пословање банака (односи се на 1 банку са сједиштем у Републици Српској која је чланица групације са сједиштем у земљи чланици EU);
- Редовна размјена информација са надзорним тијелима других земаља, укључујући присуство контролора Агенције на колецу супервизора везано за План опоравка за једну банку са сједиштем у Републици Српској;
- Анализа захтјева банака везаних за екстернализацију пословних материјално значајних активности, а које не спадају у оквир информационих система и израда мишљења о истом;
- Према потреби и у зависности од ризичног профила банке, организовани су састанци са представницима Управа и контролних функција банака (ризичи, усклађеност и интерна ревизија);
- Израда различитих мишљења у вези давања сагласности банкама, а на захтјев Сектора за правне послове (за спољног ревизора, на елаборат о економској оправданости оснивања организационих дијелова, за купопродају пласмана и друго);
- Учесће у изради инструкција, појашњења и тумачења везано за примјену нове регулативе заједно са Сектором за регулативу и подршку надзору;
- Заједно са Одјељењем за информационо-комуникационе технологије рад на унапређењу и побољшању информатичке подршке новим извјештајним формама, кроз израду нових упита, што је у функцији ефикаснијег надзора;
- Праћење и достављање података за извјештај о реализацији активности из усвојеног Акционог плана за реализацију приоритета из Аналитичког извјештаја ЕС за Поглавље 9-Финансијске услуге и Поглавље 17- Економска и монетарна политика;
- Учесће контролора у радним групама у текућим и новим пројектима на изради нове регулативе;
- Учесће контролора на семинарима/вебинарима у организацији "USAID" кроз "FINRA" пројекат, као и у организацији других међународних институција;
- Остале активности из домена посредног надзора банака.

Непосредни надзор

Као и у 2020. години, и у 2021. години су у фокусу непосредног надзора били циљани непосредни надзори у банкама.

У оквиру непосредног надзора се врши надзор (контрола) банака на лицу мјеста, односно у самим банкама, а иста се обавља кроз надзорни циклус чији је оквир дефинисан ЗОБ-ом и Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске, одлукама Агенције и другим прописима који регулишу пословање банака, те обухвата слjedeће процесе: планирање надзора (годишњи и оперативни планови надзора), припрему надзора, надзоре у самим банкама, сачињавање основних аката (записник, рјешење са надзорним мјерама, итд.) и даљег поступања у постконтролном поступку зависно од утврђених неправилности и неусклађености у пословању и наложених мјера за сваку појединачну банку.

Сваки од ових процеса обухвата низ врло сложених активности и радњи, на основу којих се доносе закључци и оцјене о квалитету пословања банке у сегментима који су предмет надзора, утврђују се слабости и неправилности, односно неусклађености са прописима, врши оцјена квалитета управљања ризицима у пословању банака и дају приједлози за доношење рјешења са надзорним мјерама према банкама и одговорним лицима, а све са циљем одржавања сигурности и стабилности банкарског сектора Републике Српске, с тим да је посебан акценат на непосредним надзорима банака обављеним у 2021. години био усмјерен на: примјену новоусвојених прописа, као и на одржавање стандарда прописаних ЗОБ-ом и одлукама Агенције.

У оквиру непосредног надзора су у току 2021. године извршене слjedeће активности:

- у складу са Планом рада извршена је разрада и припрема кварталних оперативних планова непосредних надзора банака, те су на основу истих формиран тимови за надзоре и одређена одговорна/задужена овлашћена лица (контролори) за надзоре појединачних банака у планираним роковима;
- сходно Процедурама за организовање и провођење непосредног надзора, обављене су припремне радње за организацију и вршење непосредних надзора: најави надзора, контакти са одговорним лицима у банци, припрема надзора, дефинисање захтјева за потребном документацијом и информацијама, израда планова за појединачне надзоре (распоред овлашћених лица - контролора, задатака и времена у припреми и у надзору на лицу мјеста), преглед достављене документације од стране банке и документације расположиве у Агенцији, одржавање уводних састанака са представницима банке са циљем оцјене степена и квалитета припремљености банке за отпочињање надзора и друго;
- надзори на лицу мјеста у банкама, путем циљаних надзора, што је, поред непосредног увида у пословне књиге и документацију банака, укључивало: оперативне састанке надзорних тимова, састанке тимова са члановима управе банака, израду оперативних информација о току надзора, издавање одређених препорука за предузимање корективних активности у току трајања надзора, прикупљање неопходне документације и података са циљем документовања надзорних поступака, одржавање завршног састанка са надлежним лицима у банкама и презентација прелиминарних налаза надзора и слично;
- израда записника о обављеном непосредном надзору (контроли) те израда аката након обављеног надзора која су достављана Одбору за надзор на разматрање, а која обухватају надзорне мјере (у 2021. години су издавана рјешења са налозима о отклањању неправилности и неусклађености у пословању банака);
- при обављању горе наведених послова који се односе на непосредни надзор поштовани су рокови за израду и доставу аката Агенције, процедуре и права банака на приговор, као и примјена усвојених процедура и интерних аката за обављање надзора;
- постконтролни поступак у Агенцији, који обухвата: анализирање достављене документације која доказује извршење налога, сачињавање информација по истом, даљу организацију и одвијање тока надзора након издатих надзорних мјера банци;
- остале активности које се односе на непосредни надзор.

Непосредни надзор банака и постконтролни поступци обављани су уз примјену Одлуке о начину провођења надзора банака и предузимању мјера надзора и Процедура за организовање и провођење

непосредног надзора, а које су усклађене са организационим и другим измјенама у процесу непосредног надзора након преласка са CAMELS система оцјењивања банака на оцјењивање банака према SREP методологији.

О налазима надзора (контрола) сачињавани су записници са чијим садржајем су обавезни да се упознају предсједник и чланови надзорног одбора банке, предсједник и чланови управе банке, руководиоци контролних функција, те више руководство у чијој је надлежности област која је била предмет надзора.

За утврђене неправилности у примјени закона, подзаконских аката, прописа и одржавања прописаних стандарда, донесена су рјешења са налозима и дати рокови за отклањање утврђених неправилности и недостатака у пословању банака, а банке су у току надзора и у постконтролном периоду предузимале активности на отклањању истих, те сходно обавези из рјешења, информисале Агенцију о извршењу налога достављањем извјештаја и доказа о извршењу истих у датим роковима.

У 2021. години је непосредним прегледом пословних књига, књиговодствене и друге документације извршено 9 циљаних непосредних надзора у 7 банака.

Од извршених наведених циљаних непосредних надзора је:

- 1 надзор за предмет надзора имао Капитал банке и неквалитетне кредите,
- 1 надзор за предмет надзора имао Извршење налога издатих рјешењем Агенције,
- 1 надзор за предмет надзора имао Управљање кредитним ризиком,
- 1 надзор за предмет надзора имао Управљање и руковођење банком,
- 1 надзор за предмет надзора имао Ненамјенске и замјенске кредите,
- 2 надзора су за предмет надзора имала Поступање по одредбама Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака (ECL),
- 1 надзор је за предмет надзора имао Систем управљања и управљање ризицима (фокус на управљање кредитним ризиком),
- 1 надзор за предмет надзора имао Поступање по одредбама Одлуке о управљању ризиком ликвидности банака.

Циљане непосредне надзоре су обавили тимови у саставу од два до седам овлашћених лица (контролора), у трајању од двије до девет седмица.

Након извршених наведених 9 циљаних непосредних надзора у 7 банака, код 6 банака (у 8 извршених циљаних непосредних надзора) су утврђене неправилности и неусклађености у пословању што је констатовано у записницима о извршеном надзору, док код 1 банке (у 1 циљаном непосредном надзору) нису утврђене неправилности и неусклађености у пословању те је за ту банку, у складу са важећом законском и подзаконском регулативом, издат Закључак о обустављању поступка надзора. На четири записника су три банке уложили приговоре на записнике везано за напријед наведене обављене циљане непосредне надзоре, а Агенција је у законом предвиђеном року одговорила на сва четири приговора. Везано за наведене циљане непосредне надзоре, Агенција је до сада издала релевантна рјешења по основу 6 циљаних непосредних надзора са укупно 35 налога са роковима за извршење истих те одређени број препорука, уз напомену да је израда још 2 рјешења о отклањању неправилности по основу 2 циљана непосредна надзора у току.

Осим наведених 9 циљаних непосредних надзора које су у пуном капацитету извршили запослени у Сектору за надзор пословања банака, у току 2021. године је заједно са колегама из Сектора за надзор НФО, СПНФТ и ОЗПКФУ извршен и један циљани непосредни надзор који је за предмет надзора имао Пружање услуга клијентима банке у оквиру пакета производа и услуга (пакети рачуна физичких лица) након којег је сачињен записник о извршеном надзору на који банка није уложила приговор, а након тога је издано рјешење Агенције са 2 налога са роковима за њихово извршење.

У извршеним циљаним непосредним надзорима, утврђене неправилности и неусклађености у пословању банака су се углавном односиле на следеће:

- недостаци у управљању ризиком ликвидности (мјерење и извјештавање по истом);
- неадекватна интерна акта и недоследно провођење донесених интерних аката;
- интерно управљање у банкама;
- документованост везано за намјенско трошење кредитних средстава;

- неконзистентно поступање у примјенама и пракси методологије за обрачун и формирање исправке вриједности за кредитне губитке (МСФИ 9);
- идентификација и пословање са лицима у посебном односу са банком и њиховим повезаним лицима;
- поштовање регулаторних органичења;
- организација и квалитет рада контролних функција у банкама, и друго.

Овлашћена лица су и у току самих надзора указивали на одређене неправилности и неусклађености у пословању и давали препоруке за отклањање истих.

2.2. Сектор за надзор пословања недепозитних финансијских организација, надзор СПН и ФТ и ПП у банкарском систему и надзор обезбјеђења ЗПКФУ у банкарском систему

Сектор је у извјештајном периоду, преко Одјељења за надзор недепозитних финансијских организација, обављао надзор (непосредни и посредни) МКО са сједиштем у Републици Српској (у овом извјештајном периоду, са сједиштем у Републици Српској, није било регистрованих ДЛ нити других недепозитних финансијских организација).

Надзор је дефинисан подзаконским актом Агенције, а обухвата усаглашеност пословања МКО са законским и подзаконским прописима, стандардима опрезног пословања и добрим праксама и одржавање минималних стандарда пословања, адекватност система управљања и рад органа МКО, стање и одржавање капитала/улога МКО, квалитет кредитног портфолија, ликвидност, пословање с повезаним лицима и друго.

Сектор је преко Одјељења за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему, вршио надзор над примјеном законских и подзаконских прописа и минималних стандарда за спречавање прања новца и финансирање тероризма у банкама и МКО са сједиштем у Републици Српској.

Ово Одјељење је, такође, вршило и надзор обављања платног промета у банкама са сједиштем у Републици Српској и у организационим дијеловима банака са сједиштем у Федерацији БиХ, који су пословали у Републици Српској.

Сектор је, такође, преко Одјељења за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему вршио надзор заштите права корисника финансијских услуга (банке и МКО са сједиштем у Републици Српској и организациони дијелови банака, МКО и ДЛ из ФБиХ, који су пословали у Републици Српској) у смислу поштовања Закона о банкама Републике Српске који се, поред банака, сходно примјењују и на МКО и ДЛ.

2.2.1. Одјељење за надзор недепозитних финансијских организација (микрокредитне организације и даваоци лизинга)

Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске прописано је да, поред банака, Агенција врши надзор МКО и ДЛ. Сходно овом закону Агенција је надлежна за издавање и одузимање дозвола за рад, издавање одобрења и сагласности, вршење надзора, доношење општих аката и подзаконских прописа, те обављање других послова у оквиру континуираног надзора МКО и ДЛ.

Микрокредитне организације

Законом о микрокредитним организацијама уређено је оснивање, регистрација, дјелатност, облик организовања, пословање, начин управљања, престанак рада и надзор пословања МКО.

Функцију надзора над МКО обавља Агенција непосредним и посредним надзором, путем Одјељења за надзор недепозитних финансијских организација (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење), сходно Закону о микрокредитним организацијама, сходно подзаконским актима Агенције и сходно другим релевантним законским прописима и стандардима опрезног пословања и добрим праксама, те интерним актима МКО.

У овом извјештајном периоду МКО са сједиштем у Републици Српској чинило је 13 МКО, и то 11 МКД и 2 МКФ. Са стањем на дан 31.12.2020. године МКО са сједиштем у Републици Српској је чинило укупно 14 МКО и то 12 МКД и 2 МКФ (једном МКД Агенција је одузела дозволу за рад у јануару 2021. године на захтјев истог).

Такође је, у Републици Српској, преко организационих дијелова, пословало и 9 МКО (7 МКФ и 2 МКД) чије је сједиште у ФБиХ, као и са стањем на дан 31.12.2020. године.

Сходно Плану рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2021. годину Одјељење је у току 2021. године прегледом пословних књига, књиговодствене и друге документације извршило 10 надзора МКО, који су се односили на 7 надзора свеобухватног пословања за 6 МКД и 1 МКФ и 3 надзора извршења налога по раније издатим рјешењима из 2020. и 2021. године за 2 МКД и 1 МКФ. Надзор сваке појединачне МКО је обавио тим од 2 до 4 овлашћена радника Агенције у трајању од 1 до 3 седмице.

О извршеном надзору свеобухватног пословања МКО (6 МКД и 1 МКФ) сачињени су записници, а у остављеном року ове МКО нису уложиле приговоре на записнике. За неправилности и неусклађености у пословању МКО утврђене надзором свеобухватног пословања Агенција је издала 7 рјешења са укупно 45 налога и роковима за извршење истих, те и 13 препорука.

За надзор извршења налога по раније издатим рјешењима Агенције (укупно је контролисано извршење 12 налога и 8 препорука код 2 МКД и 1 МКФ) сачињени су записници, а у остављеном року МКО нису уложиле приговор на записник. Надзором је утврђено да је у потпуности извршено 11 налога издатих претходним рјешењима, те да је извршено и свих 8 препорука. Такође, утврђено је да код 1 МКД 1 налог није извршен (налог је постконтролном поступку извршен), док је 1 МКФ издат 1 налог за утврђену нову неправилност, тако да су 1 МКД и 1 МКФ издата 2 рјешења са по 1 налогом за отклањање неправилности. Такође, 1 МКФ дата је и 1 препорука.

МКО су, сходно обавезама из рјешења, благовремено информисале Агенцију о извршењу налога достављањем извјештаја и друге релевантне документације, на основу чега је Одјељење сачињавало информације о статусу извршења налога по издатим рјешењима.

Надзором су утврђене неправилности и неусклађености у пословању МКО, које су се углавном односиле на следеће:

- капитал испод прописаног минималног износа (код 1 МКО);
- неправилности и неусаглашености у раду Скупштине, Управног одбора и других органа (код 6 МКО);
- неусклађеност интерних аката са законским прописима и оснивачким актима (код 4 МКО);
- неправилности у књиговодственим евиденцијама и у извјештавању према Агенцији (код 6 МКО);
- неправилности у пословању са повезаним лицима (код 4 МКО);
- неадекватан обрачун регулаторних резерви за покриће кредитних губитака (код 7 МКО).

Извршени надзор је обављен у складу са Приручником за контролу микрокредитних организација.

Током надзора прегледана је релевантна документација и обављени су разговори са одговорним лицима у МКО, који су од значаја за укупну процјену пословања МКО.

Циљ обављања надзора је да се обезбиједи законитост рада МКО кроз указивање на евентуалне неправилности и незаконитости, те налагање мјера и давање препорука за корекције и побољшање пословања МКО.

Одјељење је у периоду јануар – децембар 2021. године вршило и посредан надзор, односно праћење и анализу пословања МКО са сједиштем у Републици Српској и организационих дијелова МКО са сједиштем у ФБиХ који послују у Републици Српској, на основу извјештаја чија је форма, садржај, динамика и начин достављања прописан законом и подзаконским актима Агенције и другим прописима који регулишу пословање истих.

Извјештајну основу МКО са сједиштем у Републици Српској чини 1 мјесечни и 12 кварталних извјештаја. Поред редовних извјештаја, почевши од 01.04.2020. године извјештајну основу чине и ванредни мјесечни извјештаји о привременим мјерама које су МКО одобравале корисницима

микрокредита сходно Одлуци о привременим мјерама микрокредитним организацијама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“ (у даљем тексту: Одлука).

Извјештаји су по облику, садржају, начину и роковима извјештавања прописани Одлуком о облику и садржају извјештаја које микрокредитне организације достављају Агенцији³.

Организациони дијелови МКО који послују у Републици Српској, а чије је сједиште у ФБиХ (9 МКО), су дужни достављати извјештаје и то 1 мјесечни и 3 квартална извјештаја, појединачно по организационим дијеловима и збирно за све организационе дијелове у Републици Српској. Извјештајну основу ових организационих дијелова, такође, чине и ванредни мјесечни извјештаји о привременим мјерама које су ове МКО одобравале корисницима микрокредита у Републици Српској сходно Одлуци. Билансне позиције организационих јединица МКО са сједиштем у ФБиХ укључене су у билансе матичних МКО.

На основу извјештаја МКО са сједиштем у Републици Српској и извјештаја организационих дијелова МКО ФБиХ, подаци о пословању истих укључени су у Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске и то за следеће периоде:

- за 2020. годину (на основу коначних извјештаја МКО са стањем на дан 31.12.2020. године),
- за први, други и трећи квартал 2021. године (на основу извјештаја са стањем на дан 31.03.2021., 30.06.2021. и 30.09.2021. године).

На основу извјештаја МКО са сједиштем у Републици Српској, а за потребе Агенције, урађене су анализе пословања за сваку појединачну МКО на основу коначних извјештаја са стањем на дан 31.12.2020. године, те анализе пословања истих са стањем на дан 31.03.2021., 30.06.2021. и 30.09.2021. године.

Као резултат континуиране посредне контроле кварталних извјештаја МКО са сједиштем у Републици Српској, Одјељење је издало упозорења за 1 МКД и 1 МКФ због кршења члана 166., члана 27. и члана 37. Закона о микрокредитним организацијама⁴, којим је прописана обавеза одржавања минималног износа оснивачког капитала/улога (500 хиљада КМ за МКД и 50 хиљада КМ за МКФ) и укупних улагања у дугорочне инвестиције, пословни простор и осталу фиксну активу до максимално 50% укупног капитала МКД. Агенција је предметном МКД у јануару 2021. године издала рјешење о одузимању дозволе за рад на основу захтјева истог, а у мају 2021. године предметна МКФ је извршила повећање улога новчаном уплатом и тиме је отконила горе наведено кршење Закона.

Даваоци лизинга

Законом о лизингу⁵ уређује се оснивање, регистрација, дјелатност, облик организовања, пословање, начин управљања, престанак рада и надзор пословања ДЛ. Функцију надзора над ДЛ обавља Агенција сходно Закону о лизингу и подзаконским актима Агенције.

У овом извјештајном периоду није било регистрованих давалаца лизинга (ДЛ) са сједиштем у Републици Српској.

Дозволу за обављање послова лизинга са 31.12.2021. године имале су 3 пословне јединице које су у саставу 3 друштва за послове лизинга са сједиштем у ФБиХ. Агенција је за ове пословне јединице ДЛ обављала надзор на основу извјештаја, које чине 1 мјесечни и 5 кварталних извјештаја, а по потреби и други извјештаји и информације, који су били предмет посредног надзора и анализе у овом извјештајном периоду.

Такође, подаци о финансијском лизингу ДЛ укључују и податке организационог дијела једне банке са сједиштем у Федерацији БиХ, који обавља послове финансијског лизинга, а извјештајну основу истог чине 1 мјесечни извјештај и 2 квартална извјештаја.

³ „Службени гласник Републике Српске“ број 3/07, 123/12

⁴ „Службени гласник Републике Српске“ број 64/06 и 116/11

⁵ „Службени гласник Републике Српске“ број 70/07 и 116/11

Извјештаји су по садржају, облику, начину и роковима достављања, прописани Одлуком о облику и садржају извјештаја које даваоци лизинга достављају Агенцији⁶.

На основу наведених извјештаја, подаци о пословању истих укључени су у Извјештај о стању у банкарском систему Републике Српске и то за следеће периоде:

- за 2020. годину (на основу коначних извјештаја ДЛ са стањем на дан 31.12.2020. године) и
- за први, други и трећи квартал 2021. године (на основу извјештаја са стањем на дан 31.03.2021., 30.06.2021. и 30.09.2021. године).

Билансне позиције организационих јединица ДЛ ФБиХ укључене су у билансе матичних ДЛ.

Остало

У току 2021. године, Одјељење је на захтјев Сектора за правне послове у поступку лиценцирања, путем посредног надзора, издало мишљења за избор спољног ревизора за ревизију финансијских извјештаја за 2021. годину за 13 МКО, те 1 мишљење везано за рјешавање захтјева за добијање сагласности за оснивање новог МКД.

У циљу ублажавања негативних ефекта пандемије вируса „COVID-19“ на економски положај микрокредитног сектора Републике Српске, односно становништва, самосталних предузетника и правних лица као корисника микрокредита, Одјељење је било носилац израде приједлога Одлуке о измјенама Одлуке о привременим мјерама микрокредитним организацијама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“ (измјене од 12.03.2021., 01.11.2021. и 27.12.2021. године објављене у „Службеном гласнику број: 22/21, 103/21 и 121/21“), којом се примјена поменуте одлуке продужава до 31.03.2022. године, а одредба члана 8. став. 2 се ставља ван снаге (одгода и/или отказивање исплате дивиденде).

У сарадњи са Одјељењем за информационе – комуникационе технологије, континуирани задатак Одјељења је унапређење постојећих извјештаја и према потреби, увођење нових, те давање упутстава и инструкција за попуњавање извјештаја и примјену стандарда.

Одјељење је такође, упућивало захтјеве МКО за доставу додатних информација и података о појединим сегментима пословања, као и захтјеве за појашњење одређених података наведених у извјештајима.

Одјељење је остварило активну сарадњу са МКО путем састанака са представницима МКО и путем одговора на питања везано за примјену законске и подзаконске регулативе. Такође, су размјењивани подаци и информације и анализе са осталим организационим дијеловима Агенције, као и информације и подаци о постконтролном надзору и праћењу извршења налога сходно рјешењима о наложеним мјерама.

Настављена је и сарадња са ФБА, у смислу рјешавања текућих питања надзора и извјештавања.

2.2.2. Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему

Одјељење за надзор спречавања прања новца и финансирања тероризма и надзор обављања платног промета у банкарском систему (у даљем тексту овог поглавља: Одјељење) надзире рад финансијских организација на лицу мјеста и путем достављања прописаних мјесечних и годишњих извјештаја. Извршени надзори базирани су на Закону о банкама, Закону о микрокредитним организацијама, Закону о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, Закону о унутрашњем платном промету, Закону о девизном пословању, одлукама Агенције и другим прописима који регулишу ове области.

Одјељење је у складу са Планом рада Агенције за банкарство Републике Српске за 2021. годину, извршило укупно 11 надзора пословања банака и МКО и то: 3 надзора спречавања прања новца и финансирања терористичких активности и обављања платног промета у банкама; 4 надзора спречавања прања новца и финансирања терористичких активности у МКО; 2 надзора извршења налога по раније издатим рјешењима Агенције (1 банка и 1 МКО), те 2 надзора у дијелу обављања

⁶ „Службени гласник Републике Српске“ 100/07, 126/10 и 123/12

унутрашњег платног промета у пословним јединицама банака чије је сједиште у ФБиХ, а које послују у Републици Српској.

Надзор је обављен уз досљедну примјену приручника за надзор усклађености банака и МКО са минималним стандардима спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, односно Приручника за надзор усклађености пословања банака у платном промету.

У надзору извршеном у банкама утврђено је да банке у великој мјери примјењују минималне стандарде спречавања прања новца и финансирања терористичких активности и обављања платног промета, али и да још увијек у потпуности и на адекватан начин не примјењују наведене стандарде, односно:

- није у потпуности обезбијеђена документованост досијеа правних и физичких лица - код 3 банке;
- нису обухваћени сви елементи ризика који се односе на анализу и процјену ризика развоја и примјене „нових технолошких достигнућа“ (Pre paid картице, обављање трансакција путем посредника за on line плаћања) - код 3 банке;
- није у потпуности ажуран регистар профила клијента за физичка лица - код 1 банке;
- није на адекватан начин вршено праћење повезаних и неуобичајених трансакција - код 2 банке.

У надзору извршеном у МКО утврђено је да су исте предузеле значајне активности на провођењу прописа из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, међутим, исте још увијек у потпуности и на адекватан начин не примјењује минималне стандарде спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, односно:

- нису редовно ажурирале Програме, политике и процедуре за спречавање прања новца и финансирања терористичких активности - 4 МКО;
- нису редовно ажурирале Регистар профила клијента за физичка и правна лица - 2 МКО;
- приликом успостављања пословног односа са кредитним институцијама са сједиштем у иностранству, није у потпуности обезбијеђена документација у складу са минималним стандардима активности микрокредитних организација на спречавању прања новца и финансирања терористичких активности - 1 МКО;
- у појединим случајевима нису прикупљене све информације и документација којом се документује поријекло средстава чија је намјена отплата кредита - 1 МКО.

У надзору извршења налога по раније издатим рјешењима (код 1 банке и 1 МКО) нису утврђени недостаци и неправилности у пословању из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности (исте су у потпуности извршиле налоге Агенције).

Функционисање платног промета у банкарском сектору Републике Српске успјешно је обављано током 2021. године и нису утврђене неправилности у дијелу обављања послова из области платног промета.

Такође, у надзору пословних јединица банака чије је сједиште у ФБиХ, а које послују у Републици Српској, нису утврђене неправилности у дијелу обављања послова унутрашњег платног промета.

О извршеном надзору су сачињени записници који су достављени банкама и МКО. На записнике о извршеном надзору банке и МКО нису уложиле приговоре.

Одјељење је поред указивања на неправилности и давања препорука (двје банке - 4 препоруке) у току надзора, путем 7 рјешења (3 банке и 4 МКО) издало 10 налога банкама и 8 налога МКО са роковима за отклањање утврђених неправилности и недостатака у пословању.

За потребе Агенције, Одјељење је редовно сачињавало информације о предузетим мјерама и о извршењу налога банака и МКО.

Остало

Одјељење у надзору банака и других финансијских организација континуирано сарађује са Државном агенцијом за истраге и заштиту, Финансијско-обавјештајним одјељењем (у даљем тексту: ФОО), а сходно Закону о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности у

писаној форми редовно обавјештава ФОО о утврђеним неправилностима у раду истих и њиховој усклађености са минималним стандардима спречавања прања новца и финансирања терористичких активности.

Одјељење је на захтјев и у склопу својих редовних активности достављало надлежним органима (Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Министарство безбједности Босне и Херцеговине, Државна агенција за истраге и заштиту, тужилаштва и други) све релевантне информације о отвореним рачунима за правна или физичка лица за која постоји основана сумња да су учествовали у прању новца или другим незаконитим активностима које се могу довести у везу са прањем новца или финансирањем терористичких активности.

Током 2021. године, Одјељење је имало континуиране контакте и кореспонденцију са банкама и МКО, путем захтјева за доставу документације, података и образложења (74 захтјева), те путем инструкција и обавјештења.

Извјештавање Агенције о трансакцијама за које је прописано извјештавање било је на задовољавајућем нивоу, а банке и МКО су сходно законској и подзаконској регулативи редовно и на прописани начин извјештавале Агенцију.

2.2.3. Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему

Одјељење за надзор обезбјеђења заштите права корисника финансијских услуга у банкарском систему (у даљем тексту: Одјељење) контролише рад финансијских организација на лицу мјеста. Извршене контроле базирани су на Закону о банкама Републике Српске, Закону о микрокредитним организацијама, Закону о лизингу, одлукама Агенције и другим прописима који регулишу ову област, а посебна пажња је посвећена писменим приговорима корисника финансијских услуга. Надзором су обухваћене банке са сједиштем Републици Српској и организационе јединице банака које послују у Републици Српској, а чије је сједиште у Федерацији БиХ, микрокредитне организације са сједиштем у Републици Српској и организационе јединице микрокредитних организација које послују у Републици Српској, а чије је сједиште у Федерацији БиХ и пословне јединице давалаца лизинга које послују у Републици Српској, а чије је сједиште у Федерацији БиХ (тренутно нема давалаца лизинга са сједиштем у Републици Српској).

Планом рада Агенције за 2021. годину предвиђено је да Одјељење изврши укупно 12 непосредних надзора банака, МКО и ДЛ, са напоменом да су у складу са потребама на терену извршена још 3 додатна надзора и то: 5 надзора заштите права корисника финансијских услуга у банкама (један надзор је извршен заједно са Сектором за надзор пословања банака); 6 надзора заштите права корисника микрокредита, 1 надзор заштите права корисника лизинга, 1 надзор извршења налога по рјешењу Агенције у банци и 2 надзора извршења налога по рјешењу Агенције у микрокредитним организацијама. Надзори су извршени у складу са Приручником за надзор пословања банака, МКО и ДЛ у сегменту заштите права корисника финансијских услуга.

О извршеним надзорима су сачињени записници који су достављени банкама, МКО и ДЛ. За утврђене неправилности у примјени прописа и одржавања прописаних стандарда, сачињена су 4 рјешења банкама и 2 рјешења микрокредитним организацијама којима су дати налози са роковима за отклањање утврђених неправилности и недостатака у пословању.

У надзору извршеном у једној пословници ДЛ чије је сједиште у ФБиХ нису утврђене неправилности у пословању.

У извршеним надзорима у банкама са сједиштем у Републици Српској, тако и у филијалама/пословницама банака чије је сједиште у ФБиХ, а које послују у Републици Српској, утврђено је да су исте предузеле значајне активности на обезбјеђењу заштите права корисника банкарских услуга. Међутим, утврђено је да поједине банке још увијек у потпуности и на прописан начин не обезбјеђују заштиту права корисника банкарских услуга:

- стандардни информациони листови и уговори не садрже све прописане обавезне елементе или обавезни елементи нису у потпуности прецизно и јасно дефинисани (код 3 банке),

- уговори садрже опште упућујуће норме на пословну политику када су у питању обавезни елементи уговора (код 1 банке),
- уговори садрже одредбе које су у супротности са начелима савјесности и поштења и равноправног односа корисника са банком (код 1 банке),
- уговори о кредитима у случају неиспуњења новчаних обавеза, поред затезне камате садрже и уговорну казну (код 1 банке),
- оспособљеност запослених у погледу презентовања појединих банкарских услуга још увијек није у потпуности адекватна (код 1 банке).

Одјељење је у овом извјештајном периоду, поред указивања на неправилности и давање препорука у току самих надзора банака, путем 4 рјешења издало укупно 11 налога за отклањање уочених недостатака и неправилности и то: 2 рјешења са 2 налога банкама чије је сједиште у Републици Српској и 2 рјешења са 9 налога за две филијале банака чије је сједиште у ФБиХ, а које послују у Републици Српској. Због кршења ЗОБ-а из области заштите права корисника финансијских услуга, новчано су кажњене двије банке и одговорна лица у истим.

У надзору извршења налога филијале банке чије је сједиште у ФБиХ, а која послују у Републици Српској (раније издати налози извршени), утврђено је да је иста предузела прописане мјере на обезбјеђењу заштите права и интереса корисника банкарских услуга.

У надзорима извршеним у МКО утврђено је да су исте предузеле значајне активности на обезбјеђењу заштите права корисника микрокредита. Међутим, поједине МКО (2) још увијек у потпуности и на прописан начин не обезбјеђују заштиту права корисника микрокредита, односно стандардни информациони листови и уговори не садрже све прописане обавезне елементе или обавезни елементи нису у потпуности прецизно и јасно дефинисани, отплатни планови нису израђени на прописани начин, те процедура за провођење поступка по приговору клијента није израђена на прописани начин.

Одјељење је у овом извјештајном периоду, поред указивања на неправилности и давање препорука у току надзора МКО, путем 2 рјешења издало укупно 7 налога за отклањање уочених недостатака и неправилности и то: 1 рјешење са 2 налога једној МКО чије је сједиште у Републици Српској и 1 рјешење са 5 налога једној МКО чије је сједиште у ФБиХ, а која послује у Републици Српској.

У надзору извршеном у 4 МКО чије је сједиште у Републици Српској и 2 МКО чије је сједиште у ФБиХ, а које послују у Републици Српској нису утврђене неправилности.

Остало

Одјељење је редовно пратило извјештаје о писменим приговорима клијената које банке/МКО/ДЛ достављају Агенцији. За потребе Агенције, Одјељење је редовно сачињавало информације и извјештаје о предузетим мјерама и извршењу налога, а проведени су и потребни постнадзорни поступци.

Одјељење је, такође, обављало интерну кореспонденцију (између одјељења и сектора у Агенцији), а нарочито је интензивна била сарадња и размјена информација са Омбудсманом за банкарски систем Републике Српске.

3. СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

Сектор за правне и опште послове извршавао је планиране активности које су се односиле на: пружање правне помоћи, савјета и мишљења у оквиру правних питања руководству Агенције и осталим организационим дијеловима; праћење примјене и анализирање законских и других прописа, који се односе на дјелатност Агенције, банака, микрокредитних организација и других финансијских организација банкарског система; у сарадњи са другим организационим дијеловима, израђивање нацрта и приједлога општих акта Агенције и подзаконских прописа; по налогу директора организовање и припремање сједнице управног одбора и одбора за супервизију; учешће у изради или пружање подршке осталим организационим дијеловима при изради уговора, споразума, меморандума те остале документације у пословима из дјелатности Агенције; сарадњу са Јединицом за надзор и осталим организационим дијеловима Агенције у квалификовању уочених неправилности, анализирање правне квалификације у записницима о контроли и нацртима рјешења сектора контроле и осталих сектора; израду прекршајних налога и захтјева за покретање прекршајног поступка и подношење надлежним органима; заступање Агенције пред судовима и другим државним органима и организацијама; обраду захтјева банака и других финансијских организација банкарског система за давање дозвола, сагласности, одобрења и мишљења са изразом приједлога за доношење рјешења, закључака и мишљења по поднесеним захтјевима; вођење евиденције банака, микрокредитних организација и других финансијских организација банкарског система; одговора на правна питања банака, микрокредитних организација и других финансијских организација банкарског система; поступање по приговорима клијената на рад банака; одговарање на питања правних и физичких лица везана за примјену прописа у области која је у надлежности Агенције, а која не спадају у надлежност омбудсмана или других организационих дијелова Агенције; обављање послова из области радних односа у Агенцији.

У току извјештајног периода по основу захтјева банака и МКО Одјељење за обраду захтјева и приговора је издало стотинучетрнаест (114) рјешења са припадајућим закључцима. Банкама је издато укупно шездесетдевет (69) сагласности. Све издате сагласности су се односиле на банке са сједиштем у Републици Српској. Микрокредитним организацијама је издато укупно четрдесетпет (45) сагласности, од тога: четрдесет (40) сагласности за МКО са сједиштем у Републици Српској, а пет (5) сагласности за МКО са сједиштем у Федерацији БиХ.

У извјештајном периоду је обрађено 7 приговора на рад банака.

Одјељење за правну подршку је у оквиру своје надлежности у 2021. години издало укупно шест (6) прекршајних налога од којих се два (2) прекршајна налога односе на двије МКО, један (1) на банку, а три (3) прекршајна налога на одговорне особе у тим лицима. Сви прекршајни налози су прихваћени од лица којима су изречени те су благовремено уплаћене новчане казне одређене у налозима.

Извршене су све планиране активности у области радних односа. Мимо рјешења о годишњим одморима за 2021. годину која су донесена за све запослене у Агенцији донесено је још 81 рјешење из области радних односа. Закључена су четрдесет два (42) Анекса Уговора о раду, три (3) Уговора о раду на одређено вријеме, шест (6) Уговора о раду на неодређено вријеме, један (1) уговор о правима и обавезама в.д. вршиоца дужности Агенције, два (2) Уговора о пробном раду и 4 (четири) уговора о дјелу. Расписан је конкурс за пријем три (3) радника у Агенцију.

У току извјештајног периода извршена је и техничка припрема и обрада материјала за сједнице Управног одбора Агенције (9 сједница), Одбора за надзор (47 сједница) и Одбора за реструктурирање (5 сједница). Израђени су записници са свих наведених сједница, те припремљени акти за потпис, односно даљу отпрему корисницима након њиховог усвајања на сједницама.

4. ЈЕДИНИЦА ЗА РЕСТРУКТУРИРАЊЕ

Планом рада Агенције за 2021. годину, активности Јединице за реструктурирање банака (у даљем тексту: Јединица) у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, односиле су се на израду ажурираних Плана реструктурирања и Кратких приказа планова реструктурирања, а са финансијским подацима на дан 31.12.2020. године, израду приједлога Одлуке о начину спровођења контроле и налагању мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака, израду приједлога Правилника о измјенама и допунама Правилника о размјени података и информација између Јединице за надзор и Јединице за реструктурирање Агенције за банкарство Републике Српске, унапређење знања запослених у Јединици из области реструктурирања банака, одржавање састанака са банкама и остале активности.

У току 2021. године, Јединица је имала више радних састанака и радионица са консултантима FINRA Proјекта, а везано за израду два документа *„Очекивања од банака у реструктурирању - препоруке“* и са њим уско везаног документа *„Смјернице за процјену MIS капацитета у банкама“*, те везано за усаглашавање израчуна минималног захтјева за капитал и прихватљиве обавезе (у даљем тексту: MREL захтјева).

4.1. Одјелење за реструктурирање банака

Сви послови из дјелокруга рада Одјелења за реструктурирање банака (у даљем тексту: Одјелење) извршавани су у складу са Планом рада Одјелења за 2021. годину.

Током извјештајног периода у Одјелењу се радило на следећим активностима:

- сачињен је упоредни преглед подзаконских аката Агенције, који су на снази из надлежности реструктурирања банака, са одговарајућом регулативом на нивоу Европске уније, како би се процијенио ниво усклађености локалне регулативе са регулативом Европске уније, те како би се добио преглед свих докумената који су коришћени приликом израде локалних подзаконских аката;
- одржани су засебни информативни састанци са члановима управа четири банке на тему утврђивања MREL захтјева, при чему су банке упознате са тренутним (необавезујућим) MREL захтјевом са финансијским и извјештајним подацима на дан 31.12.2020. године и износом индикативног MREL захтјева који ће за сваку банку којој је је Агенција издала дозволу за рад, бити утврђен оног тренутка када Агенција донесе Рјешење о MREL захтјеву, а све у складу са Законом о банкама Републике Српске, Одлуком о минималним захтјевима за капитал и прихватљиве обавезе банке и Упутством за одређивање минималног захтјева за капитал и прихватљиве обавезе. Такође, одржани су и засебни оперативни састанци са представницима банака на тему утврђивања MREL захтјева и прихватљивих обавеза банке на којима су представници банака упознати са одредбама Упутства за одређивањем минималног захтјева за капитал и прихватљиве обавезе.
- учешће на петодневном, „online“ тренингу у организацији „Joint Vienna Institute“, Беч и Међународног монетарног фонда (10.05. - 14.05.2021.године), на тему *„Bank restructuring and resolution“*, с циљем стицања и проширивања знања из области реструктурирања банака са практичним примјерима и вјежбама;
- учешће на семинару на тему - *„Unwinding COVID-19 Policy Interventions for Banking Systems“*, одржан 23.05.2021. године, у организацији „Center for Excellence in Finance“ Љубљана;
- учешће на корисничкој обуци организованог као наставак обуке свих запослених у Агенцији, а везано за „DWH/BI“ пројекат и примјену нове базе података која ће се користити у Агенцији у наредном периоду;
- израђени и ажурирани планови реструктурирања за четири банке које имају дозволу за рад Агенције, са ревидираним финансијским извјештајима банака са стањем на дан 31.12.2020. године;
- израђени Кратки прикази кључних елемената плана реструктурирања за четири банке појединачно, са ревидираним финансијским подацима са стањем на дан 31.12.2020. године који су у складу са чланом 224. став (4) Закона, достављени банкама.

Остале активности у Одјелењу за реструктурирање односиле су се и на:

- контролу извјештајних образаца које су банке доставиле за потребе израде и ажурирања планова реструктурирања за 2021. годину, са финансијским подацима на дан 31.12.2020. године, а све у складу са Одлуком о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирање плана реструктурирања банке и банкарске групе и пратећим Упутством;
- сталну комуникацију са банкама и запосленима који су радили на попуњавању извјештајних образаца за потребе израде планова реструктурирања са финансијским подацима на дан 31.12.2020. године, како би се уклонили недостаци и добили валидни подаци неопходни за израду и ажурирање планова реструктурирања;
- израчун индикативног (необавезујућег) MREL захтјева, према достављеним подацима банака из извјештајног обрасца Z 02.00 - *Структура обавеза*, а у складу са Упутством за одређивање MREL захтјева, како би се утврдио индикативни износ недостајућег MREL захтјева за све банке;
- утврђивање и анализа критичних функција примјеном Методологије за одређивање критичних функција у банкама, а све према финансијским подацима на дан 31.12.2020. године и
- израду коментара на Планове опоравка за четири банке за 2021. годину, достављених од стране Јединице за надзор, а у складу са Правилником о размјени података и информација између Јединице за надзор и Јединице за реструктурирање.

4.2. Одјелење за подршку реструктурирању банака

Сви послови из дјелокруга рада Одјелења за подршку реструктурирању банака (у даљем тексту: Одјелење) извршавани су у складу са Планом рада Одјелења за надзор банака у ликвидацији за 2021. годину.

Током извјештајног периода, у Одјелењу се радило на следећим активностима:

- израђени: приједлог Одлуке о минимуму садржаја плана реструктурирања; измјене и допуне Одлуке о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирања плана реструктурирања банке и банкарске групе и приједлог Одлуке о начину спровођења контроле и налагања мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака;
- израђен приједлог измјена и допуна Правилника о размјени података и информација између Јединице за надзор и Јединице за реструктурирање;
- сачињен нацрт документа Очекивања од банака у реструктурирању – препоруке и нацрт документа Смјернице за процјену MIS капацитета у банкама.

Поред горе наведених активности у Одјелењу за подршку реструктурирању се радило и на следећим активностима:

- одржани засебни састанци са представницима управа четири банке на тему утврђивања MREL захтјева, при чему су представници банака упознати са тренутно индикативним (необавезујућим) MREL захтјевом са финансијским и извјештајним подацима на дан 31.12.2020.године и износом MREL захтјева који свака од банака којој је Агенција издала дозволу за рад, треба да достигне оног тренутка када Агенција донесе Рјешење о MREL захтјеву, а све у складу са Законом о банкама Републике Српске, Одлуком о минималним захтјевима за капитал и прихватљиве обавезе банке и Упутства за одређивањем минималног захтјева за капитал и прихватљиве обавезе. Такође, одржани су и засебни оперативни састанци са представницима банака на тему Утврђивања MREL захтјева и прихватљивих обавеза банке, на којима су представници банака упознати са одредбама Упутства за одређивањем минималног захтјева за капитал и прихватљиве обавезе;
- израду Плана реструктурирања и Кратког приказа кључних елемената плана реструктурирања, за једну банку, са стањем на дан 31.12.2019. године. Због специфичности Банке, План реструктурирања за Банку није завршен у 2020. години, како је Планом рада за 2020. годину и предвиђено. Исти је завршен крајем јануара 2021. године;
- контролу достављених извјештаја у складу са Одлуком о подацима и информацијама које се достављају Агенцији за банкарство Републике Српске за потребе израде и ажурирање плана реструктурирања банке и банкарске групе, са стањем на дан 31.12.2020. године;

- интензивну комуникацију са запосленима у банкама, који су радили на попуњавању извјештајних образаца са стањем на дан 31.12.2020. године, а у циљу отклањања неправилности и недостатака у достављеним извјештајним обрасцима, како би се добили тачни подаци који су неопходни Јединици за израду ажурираних планова реструктурирања;
- ажурирање планова реструктурирања, за четири банке, са ревидираним финансијским извјештајима банака са стањем на дан 31.12.2020. године и израду Кратких приказа кључних елемената плана реструктурирања за исте банке након чега су достављени банкама сходно члану 224. став (4) Закона о банкама Републике Српске;
- израчун MREL захтјева, према достављеним подацима банака из извјештајног обрасца Z 02.00 - *Структура обавеза*, а у складу са Упутством за одређивање MREL захтјева како би се утврдио индикативни (необавезујући) износ недостајућег MREL захтјева за банке;
- утврђивање критичних функција примјеном Методологије за одређивање критичних функција у банкама, а све према финансијским подацима на дан 31.12.2020.године;
- препоруке и примједбе на достављене планове опоравка банака Републике Српске за 2021. годину од стране Јединице за надзор, а у складу са Правилником о размјени података и информација између Јединице за надзор и Јединице за реструктурирање;
- учешће на корисничкој обуци организованог као наставак обуке свих запослених у Агенцији, а везано за „DWH/BI“ пројекат и примјену нове базе података која ће се користити у Агенцији у наредном периоду;
- одговор на упит Агенцији за осигурање депозита Босне и Херцеговине о банкама Републике Српске које улазе у поступак реструктурирања и
- пружање информација и одговора депонентима и дужницима банака у стечају, Бобар банка а.д. Бијељина и Банка Српске а.д. Бања Лука, а над којима је Агенција за банкарство Републике Српске спроводила поступке привремене управе и ликвидације.

5. СЕКТОР ЗА РЕГУЛАТИВУ И ПОДРШКУ НАДЗОРУ

У складу са Планом рада Агенције за 2021. годину активности Сектора за регулативу и подршку надзору (у даљем тексту: Сектор) у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године односиле су се на израду и унапређење регулаторног и извјештајног оквира, организацију размјене података и информација са другим институцијама из БиХ, као и другим домаћим и страним институцијама и организацијама, даљи развој методологија за надзор банака и провођење надзорног тестирања отпорности банака на стрес, анализу и провјеру интерних методологија и модела за мјерење финансијске имовине у сарадњи са Сектором за надзор банака, координацију имплементације *USAID FINRA* пројекта, *ESCB* пројекта, те пројекта пружања техничке помоћи од стране других међународних институција, као и координацију и унапређење сарадње са међународним финансијским институцијама, регионалним и другим организацијама, те билатералне сарадње са банкарским регулаторима из других земаља.

5.1. Рад на регулативи, извјештајном оквиру и екстерно извјештавање

У претходном периоду спроведене су кључне стратешке активности на усклађивању регулаторног оквира са релевантним уредбама и директивама ЕУ, као и на имплементацији надзорног приступа који је заснован на најбољим међународним праксама које се примјењују и у ЕУ, те је након проведене детаљне процјене нашег регулаторног и надзорног оквира током 2019-2021. године од стране Европске Агенције за банкарство и ЕК, дана 01.10.2021. године донесена Проведбена одлука комисије број (ЕУ) 2021/1753 о истовјетности надзорних и регулаторних захтјева одређених трећих земаља и државних подручја за потребе третмана изложености у складу с Уредбом (ЕУ) бр. 575/2013 Европског парламента и Вијећа којом се Босна и Херцеговина уврштава у ред трећих земаља које у свом банкарском сектору примјењују надзорни и регулаторни оквир истовјетан оном који се примјењује у ЕУ.

С обзиром да се стандарди и регулатива којом се уређује пословање банака на међународном и европском нивоу континуирано мијења и проширује, запослени у Сектору су, у сарадњи са консултантима ангажованим од стране *FINRA* пројекта у посљедњем кварталу 2021. године започели са израдом стратешког оквира којим ће се дефинисати даљи развој регулаторног и извјештајног оквира Агенције, са посебним акцентом на усклађивање са измјенама Директиве о капиталним захтјевима – (CRD 5) и Уредбе о капиталним захтјевима (CRR 2) како би се обезбиједила континуирана усклађеност са кључним прописима Европске уније којима се уређује пословање банака.

Активности реформе регулаторног оквира за пословање и надзор банака са циљем унапређења постојећег регулаторног оквира и усклађивања са најбољим европским и међународним праксама настављене су и у 2021. години. С тим у вези, запослени у Сектору учествовали су у изради следећих подзаконских прописа из области надзора банака:

- Одлуке о измјенама Одлуке о привременим мјерама банкама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“⁷,
- Одлуке о управљању ризиком ликвидности⁸,
- Одлуке о систему управљања у банци⁹,
- Одлуке о измјени Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака¹⁰,
- Одлуке о измјени Одлуке о облику и садржају извјештаја које банке достављају Агенцији за банкарство Републике Српске¹¹,
- Одлуке о измјенама и допунама Одлуке о начину спровођења надзора банака и предузимању мјера надзора¹²,

⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 22/21 и 120/21,

⁸ „Службени гласник Републике Српске“, број 62/21,

⁹ „Службени гласник Републике Српске“, број 62/21,

¹⁰ „Службени гласник Републике Српске“, број 73/21,

¹¹ „Службени гласник Републике Српске“, број 73/21,

¹² „Службени гласник Републике Српске“, број 103/21,

- Одлуке о поступку надзорног прегледа и оцјене банака¹³,
- Одлуке о стављању ван снаге Критерија за интерно рангирање банака од стране Агенције за банкарство Републике Српске¹⁴,
- Одлуке о облику и садржају извјештаја које банке достављају Агенцији за банкарство Републике Српске¹⁵,
- Одлуке о стављању ван снаге Одлуке о облику и садржају извјештаја које организациони дијелови банака са сједиштем у Федерацији Босне и Херцеговине или Брчко дистрикту Босне и Херцеговине достављају Агенцији за банкарство Републике Српске¹⁶,
- Одлуке о измјени Одлуке о укључивању посебних услова за уговарање дугорочних ненамјенских и замјенских кредита физичким лицима у систем управљања ризицима у банци¹⁷,
- Упутства за извјештавање о коефицијенту покрића ликвидности¹⁸,
- Упутства за извјештавање о коефицијенту нето стабилних извора финансирања¹⁹,
- Инструкције за третман кредита укључених у гарантни програм подршке привреди за ублажавање посљедица пандемије болести COVID 19 изазване вирусом SARS-COV-2 од 07.12.2021. године.

У 2021. години завршен је рад на изради приједлога Упутства за финансијско извјештавање (*FINREP*) и пратећих образаца (завршен је и поступак јавне расправе), које је усвојено након ступања нове Одлуке о облику и садржају извјештаја које банке достављају Агенцији за банкарство Републике Српске. У 2021. години запослени у Сектору започели су активности на изради ревидираних прописа о управљању каматним ризиком у банкарској књизи у сарадњи са консултантима ангажованим у оквиру FINRA пројекта.

Поред наведеног, запослени у Сектору учествовали су у раду на изради сљедећих подзаконских прописа које су предлагали други организациони дијелови Агенције:

- Одлуке о измјенама Одлуке о привременим мјерама микрокредитним организацијама за ублажавање негативних економских посљедица узрокованих вирусним обољењем „COVID-19“²⁰,
- Одлуке о измјенама Одлуке о изјави о имовинском стању чланова управе и надзорног одбора банке²¹,
- Одлуке о начину спровођења контроле и налагања мјера у сврху извршавања задатака и циљева из надлежности реструктурирања банака²²,
- Одлуке о јединственој тарифи по којој се наплаћују накнаде од банака за обављање послова Агенције за банкарство Републике Српске²³.

Поред рада на подзаконској регулативи коју доноси Агенција, запослени у Сектору учествовали су у изради законске регулативе којом се уређује област платног промета и међубанкарских трансакција, као и у изради нацрта Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за банке и друге банке и финансијске организације и нацрта Правилника о садржини и форми финансијских извјештаја за друге финансијске организације (у својству чланова радне групе).

Поред наведеног, активности запослених у Сектору односиле су се и на тумачења подзаконских прописа, путем формалних одговора на упите банака и дискусија са представницима банака на

¹³ „Службени гласник Републике Српске“, број 103/21,

¹⁴ „Службени гласник Републике Српске“, број 103/21,

¹⁵ „Службени гласник Републике Српске“, број 120/21,

¹⁶ „Службени гласник Републике Српске“, број 120/21

¹⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 120/21

¹⁸ „Службени гласник Републике Српске“, број 73/21,

¹⁹ „Службени гласник Републике Српске“, број 97/21,

²⁰ „Службени гласник Републике Српске“, број 22/21, 103/21 и 120/21,

²¹ „Службени гласник Републике Српске“, број 62/21,

²² „Службени гласник Републике Српске“, број 62/21,

²³ „Службени гласник Републике Српске“, број 73/21,

састанцима. Активности запослених у Сектору односиле су се и на континуирано праћење међународних и европских прописа и смјерница из области надзора банака са циљем идентификовања потребних измјена у постојећим прописима и сачињавања планова за даље унапређење и усклађивање подзаконских прописа које доноси Агенција.

Значајан дио активности Сектора односио се и на унапређење извјештајног оквира у сарадњи са другим организационим дијеловима Агенције, односно израду нових извјештајних образаца, корекцију постојећих образаца, сачињавање инструкција за попуњавање извјештајних образаца, развој валидацијских правила за контролу извјештаја.

Запослени у Сектору редовно су вршили контролу тачности и конзистентности достављених извјештаја банака, те достављали податке и информације другим институцијама из БиХ, као што су Министарство финансија Републике Српске, ЦБ БиХ, АОД БиХ, ФБА, те осталим домаћим и страним институцијама и организацијама.

5.2. Развој методологија за надзор, провођење надзорног тестирања отпорности на стрес и провјера интерних модела

Запослени у Сектору израдили су нову Методологију за надзорно тестирање отпорности на стрес, припадајуће обрасце за извјештавање и подлоге за достављање додатних података за контролу, те су провели тестирање отпорности на стрес у другој половини 2021. године на узорку од 7 банака. Тестирање је фокусирано на процјену утицаја извора ризика на капитал банака, те су предмет тестирања били кредитни ризик, тржишни ризик, укључујући и изложености из банкарске књиге које се вреднују по фер вриједности, те оперативни ризик. Такође, од банака се захтијевало да процијене утицај стресног сценарија на нето каматни приход, приход од дивиденде и нето приход од провизија и накнада. Сачињени су основни и стресни макроекономски сценарији и одговарајуће референтне вриједности и параметри (у сарадњи са консултантом ангажованим у оквиру FINRA пројекта и Централном банком БиХ), те су запослени у Сектору спровели детаљну анализу тачности достављених података, као и сачинили Извјештај о резултатима надзорног тестирања отпорности на стрес.

Запослени из Сектора учествовали су у непосредној контроли у „Новој банци“ а.д. Бања Лука, у дијелу који се односи на контролу интерних методологија за вредновање финансијске имовине, модела интерних рејтинга, односно контролу PD модела (укључујући макромоделе), LGD модела, модела за вредновање хартија од вриједности, индивидуалне процјене и вредновања POCI имовине.

Такође, запослени из Сектора радили су на ревидирању, односно унапређењу Методологије за надзорни преглед и оцјену банака (*SREP*) и пратећег помоћног *SREP* алата у сарадњи са Одјељењем за информационом комуникационе-технологије и Сектором за надзор пословања банака, као и корекцији помоћних алата за израду анализа пословања банака. Поред тога, запослени у Сектору започели су са израдом новог Приручника за контролу примјене Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака.

5.3. Имплементација FINRA пројекта

Сектор је координисао реализацију FINRA пројекта, чији је циљ унапређење регулаторног оквира и јачање капацитета Агенције, а у 2021. године главне активности у оквиру овог пројекта односиле су се на:

- завршетак активности на изради подзаконског прописа из области система управљања у банци,
- завршетак активности на изради новог прописа којим се регулише извјештавање о NSFR-у,
- завршетак активности на изради прописа којим се прописује нови оквир за финансијско извјештавање (*FINREP*),
- завршетак припремних активности за провођење надзорног тестирања отпорности на стрес у другој половини 2021. године,
- подршку приликом процјене неколико извјештаја о ILAAP-у,
- подршку приликом израде планова реструктурирања банка, унапређењу интерних методологија, те наставак рада на изради подзаконских прописа из области реструктурирања банака,
- активности на изради стратешког оквира којим ће се дефинисати даљи развој регулаторног и извјештајног оквира Агенције,

- активности на изради ревидираних прописа о управљању каматним ризиком у банкарској књизи,
- едукацију запослених из напријед наведених области.

Такође, дио активности запослених Сектора односио се на договоре у вези са ангажовањем адекватних експерата, дефинисање начина и обима пружања техничке помоћи, евалуацију активности у оквиру пројекта и других припремних активности за имплементацију пројектних задатака у 2021. и 2022. години.

5.4. Имплементација пројекта Јачања капацитета централних банака Западног Балкана с циљем интеграције у Европски систем централних банака

Сектор је и у 2021. години наставио координацију пројекта Јачања капацитета централних банака Западног Балкана с циљем интеграције у Европски систем централних банака, који је почео у марту 2019. године, а чији је циљ јачање монетарне и финансијске стабилности у региону (Босна и Херцеговина, Србија, Црна Гора, Македонија, Албанија и Косово), те унапређење усклађености националних регулаторних оквира са европским и међународним стандардима. Пројекат се финансира из донаторских средстава обезбијеђених од стране Европске комисије.

Пројекат се проводи у сарадњи са Европским системом централних банака (*ESCB*) кроз двије компонентне:

- компоненту 1 - односи се на едукацију запослених Агенције из области надзора банака, планова опоравка и реструктурирања, финансијске стабилности, заштите корисника финансијских услуга, те процедура за придруживање ЕУ,
- компоненту 2 - односи се на билатералну техничку помоћ Агенцији од стране регулатора из Аустрије из области реструктурирања банака у смислу преношења практичних искустава у поступку реструктурирања банака, укључујући и сарадњу тијела задужених за надзор банака и реструктурирање банака.

У оквиру овог пројекта одржана је радионица у оквиру компоненте 2 која на којој су представници Народне банке Аустрије и FMA презентовали своја искуства из области реструктурирања банака, редовни квартални састанци Управног одбора пројекта, те едукација из области управљања, управљања неквалитетним кредитима, банкарске супервизије и реструктурирања и планова опоравка.

5.5. Имплементација пројекта пружања техничке помоћи од стране других међународних институција

У 2021. години Сектор је наставио координисати пројекте пружања техничке помоћи од стране међународних институција. У оквиру пројекта пружања техничке помоћи од стране Свјетске банке започете су активности на изради новог Приручника за надзор примјене Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака.

Такође, у последњем кварталу 2021. године започет је пројекат пружања техничке помоћи у сегменту платног промета у сарадњи са Међународним моментарним фондом, у оквиру којег је одржан тродневни семинар на тему регулаторног оквира и надзорних пракси које се примјењују у области платног промета и електронског новца.

5.6. Међународна сарадња

Сектор је координисао сарадњу са међународним институцијама или организацијама, институцијама из других земаља, а прије свега са Међународним монетарним фондом, Свјетском банком, Европском централном банком, Европском агенцијом за банкарство, Групом супервизора банака из централне и источне Европе (BSCEE), Бечком иницијативом, те регулаторима из других земаља. Такође, Сектор је координисао организацију процеса потписивања меморандума о сарадњи са регулаторима и другим институцијама из других земаља, те пратио примјену већ потписаних меморандума о разумијевању и сарадњи. У 2021. години потписан је измијењени споразум Групе супервизора банака из централне и источне Европе (BSCEE), те су започети преговори око потписивања Меморандума о разумијевању са Јединственим Одбором за реструктурирање (тијело надлежно за реструктурирање на нивоу ЕУ).

У 2021. години, континуирано је вршена размјена знања и искуства са регулаторима других земаља путем редовне комуникације у вези са актуелним супервизорским темама са чланицама *BSCEE* групе. Сарадња са међународним и европским институцијама/организацијама остваривала се и путем редовног одговарања на упите, захтјеве за доставу података, информација и/или попуњавање упитника и извјештаја (*IMF, WB, EBA, ECB, BSCEE, CEFTA, OECD* и други), као и путем састанака са међународним и европским институцијама.

Такође, запослени у Сектору учествовали су у припреми дијела материјала за Европску комисију (*EC*) у вези са радом Пододбора за финансијска тржишта и конкуренцију и Пододбора за економска и финансијска питања и статистику, као и припреми других одговора и прегледа за потребе достављања *EC*. Поред тога, запослени у Сектору су у сарадњи са члановима радних група за европске интеграције проводили активности на одређивању приоритета, односно прописа ЕУ са којима ће бити вршено усклађивање у наредном периоду, као и на уносу постојећих прописа Агенције са којима је вршено усклађивање са регулаторним оквиром ЕУ у интернет базу података Дирекције за европске интеграције.

Поред наведеног, Агенција је наставила сарадњу у оквиру Бечке иницијативе, која пружа подршку регулаторима из окружења са циљем унапређења сарадње са регулаторима из ЕУ, а у овој години, фокус је, поред размјене искустава и мјера предузетих од стране регулатора банкарског сектора као одговор на ситуацију изазвану пандемијом вирусног обољења „COVID 19“, стављен на управљање еколошким ризицима (тзв. *Green Finance* - зелено финансирање).

5.7. Остале активности

Остале активности Сектора односиле су се на:

- давање приједлога за едукацију запослених Агенције, организацију семинара и радионица, те вођење евиденције едукација,
- учествовање запослених Сектора у раду Одбора за реструктурирање и Комисије за јавне набавке (у својству чланова тих тијела),
- учествовање запослених Сектора на конференцијама, састанцима и скуповима, са циљем унапређења сарадње са међународним институцијама и другим регулаторима и др.

6. ОМБУДСМАН ЗА БАНКАРСКИ СИСТЕМ

Основни задаци организационог дијела Омбудсман за банкарски систем Републике Српске (у даљем тексту: Омбудсман) утврђени су Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске и Законом о банкама Републике Српске у сврху промовисања и заштите права и интереса физичких лица корисника финансијских услуга.

Редовни послови извршавају се у оквирима постојећих кадровских, материјалних и административних претпоставки, а послове у Омбудсману обављају два извршиоца. Почетком године, због примјене епидемиолошких мјера извршавање послова је било организовано у измијењеним условима, а накнадно је организација рада у Омбудсману нормализована и настављен непосредан рад са заинтересованим странкама, иако су се корисници у много већој мјери преусмјерили на коришћење директних електронских канала за достављање поднесака. У највећем дијелу рад се односио на оне врсте спорних односа корисника и давалаца финансијских услуга који су били и раније предмет разматрања и расправљања. Поред ових, наставак развоја дигитализације у комуникацији и вршењу финансијских услуга, примјена прописаних привремених мјера од стране банака и МКО због измијењених економских прилика корисника изазваних погоршањем здравствене ситуације, а у појединачним случајевима и међународна друштвена кретања и трендови, утицали на појаву и других врста спорних односа, као и на сложеност поступака по приговорима корисника, посебно у питањима која нису или нису свеобухватно регулисана важећим прописима, што је био случај и у ранијем периоду.

У извјештајном периоду извршени су и сви неопходни ванредни послови, у оквиру сарадње са осталим органима и институцијама и међународним организацијама, док се у сарадњи са осталим организационим дијеловима Агенције извршава и дио задатака из оквира њених овлашћења. Од почетка активности организационе јединице до 31.12.2021. године запримљено је више од 1.040 приговора корисника и 1730 упита, молби и других поднесака на које су дати образложени одговори.

6.1. Приговори, упити и други поднесци корисника финансијских услуга

6.1.1. Рјешавање приговора

У времену од 01.01. - 31.12.2021. године, у организационом дијелу Омбудсман запримљено је 113 приговора поводом насталих спорних односа у вези са поступањем финансијских организација или са другим захтјевом да се расправе одређена питања у појединачним односима корисника и давалаца финансијских услуга, што је пораст броја изјављених приговора у односу на исти период претходне године. У току је рад по 29 приговора у различитим фазама поступка.

Од 115 окончаних поступака по приговорима и обавјештењима корисника, укључујући и 35 поступака који су покренути у току 2020. године, у посматраном извјештајном периоду:

51 основан приговор је позитивно ријешен за кориснике,

8 неоснованих приговора корисника,

39 приговора - поводом којих су сачињени образложени одговори корисницима и другим лицима са мишљењима и упутствима у вези са примјеном важећих материјалних и процесних прописа и неопходним даљим поступањем (6 приговора прослијеђено је на поступање Агенцији за банкарство Федерације БиХ),

14 приговора - одустанак подносиоца од приговора,

3 приговора нису прихваћена због неуредности поднеска.

Поводом 5 приговора одговарајуће информације о предмету спорног односа су достављене другим организационим дијеловима Агенције на даље поступање.

У извјештајном периоду није било поступака посредовања између корисника и давалаца финансијских услуга, прије свега због спровођења епидемиолошких мјера, али и сталног настојања да се расправљање спорних односа оконча у ранијој фази, у поступку разматрања приговора.

Број приговора по даваоцима финансијских услуга

Даваоци финансијских услуга	Број питања
Банке	88 (76%)
Микрокредитне организације	26 (23%)
Даваоци лизинга	0 (0%)
Штедно кредитне организације	0 (0%)
Остало	1 (1%)
УКУПНО	115 (100%)

б) Број приговора по врстама финансијских услуга

Врсте финансијских услуга	Број питања и постотак
Кредити	54 (47%)
Депозитни послови	4 (3%)
Платни промет	35 (30%)
Електронски инструменти плаћања	11 (10%)
Остало	11 (10%)
УКУПНО	115 (100%)

Приговори по даваоцима финансијских услуга					
	2017	2018	2019	2020	2021
Банке	102	63	64	51	88
МКО	8	10	8	11	26
Даваоци лизинга		1			
ШКО					
Остало				1	1
Укупно	110	74	72	63	115

а) Као и раније, и у посматраном периоду највећи број приговора корисника се односио на **кредитне послове**. Њихово учешће у укупном броју разматраних приговора задржало се на новоу из 2020. године.

Највећи дио приговора из ове групе се односио на питања правилности евидентирања класификације задужења корисника у Централном регистру кредита од стране финансијских организација (расправљање овог питања чини трећину свих поступака по приговорима из групе кредитних послова) и спорне износе потраживања финансијских организација због неправилности у обрачунима у току трајања или након престанка уговорног односа, посебно због занемаривања правних посљедица које наступају по настанку одређених чињеница.

У поступцима поводом осталих спорних односа у групи кредитних послова, одређени број приговора се односио на спровођење привремених мјера за ублажавање економских посљедица које је узроковала пандемија COVID-19, по којем питању је и у овој години окончано пет поступака, спорна питања пријевремене отплате кредита, репрограмирање или реструктурирање постојећих обавеза корисника, непоступање по приговору корисника или неадекватно информисање о условима кредита и правима и обавезама корисника, остваривање права испуниоца обавеза на предају или враћање средстава обезбјеђења испуњења, питања принудне наплате са трансакционих рачуна противно прописаним ограничењима извршења, прекомјерног узнемиравања корисника због доцње, предаје документације или података о кредиту кориснику, и друга појединачана, специфична питања према околностима спорног односа. За разлику од ранијег периода, није било приговора у вези са извршеним промјенама редовних каматних стопа, као ни приговора о (не)основаности клаузула о накнади трошкова за обраду кредита, претпостављамо због ставова које је заузео Врховни суд РС у том питању. Финансијским организацијама су дате препоруке за адекватно поступање или мишљења, а корисницима образложени одговори у вези са њиховим правима и обавезама.

б) Депозитни послови. И у извјештајном периоду најмање учешће у укупном броју разматраних приговора имају приговори који се односе на депозитне послове, а имали су за предмет спорни обрачун камата у току трајања уговорног односа, неправилности вођења рачуна и уписа у штедну књижицу, те питање обрачуна накнаде за вођење рачуна депонента.

в) Платни промет. У овој групи банкарских послова забиљежено је значајно повећање броја разматраних приговора. Највећи број приговора корисника се односио на спорне обрачуне потраживања финансијских организација односно дуговања корисника банкарских рачуна. У овим стварима је констатовано да спорни односи у значајној мјери настају због неправилног информисања или утврђивања чињеница од стране служби у банкама, посебно у непосредној комуникацији са корисницима, забиљежено је значајно повећање броја разматраних приговора. У посматраном периоду запримљен је и обрађен већи број приговора у односу на 2020. у вези са износима накнада за вођење рачуна и вршење повезаних услуга или за извршавање појединачних услуга у унутрашњем и међународном платном промету.

Остали приговори имали су за предмет погрешно извршење или неизвршење платних трансакција по налозима корисника, правилност и посљедице евидентирања класификације задужења корисника рачуна у Централном регистру кредита, као и онемогућавање раскида уговора и затварања трансакционих рачуна. Битно је рећи да су обрађени и појединачни приговори који су имали за предмет издавање невалидне новчанице кориснику у банци, те немогућност замјене страног ефективног новца према одлуци стране централне банке, као и оштећених новчаница домаће валуте. Два приговора (од чега један привредног друштва) су се односила на спорне блокаде рачуна.

г) Електронски инструменти плаћања (ЕИП). У вези са коришћењем електронских инструмената плаћања спорне ситуације су се односиле на спорне трансакције извршене злоупотребом ЕИП - а или везаних података и питање одговорности банке за неодобрене преносе, онемогућавање коришћења ЕИП без обавјештења и образложења од стране банке, спорне обрачуне потраживања финансијских организација, те на спор поводом неправилности у раду апликације за електронско банкарство.

д) У групи осталих приговора најчешћи предмет приговора је била (не)исплата суме осигурања из посла осигурања које је служило као средство обезбјеђења испуњења уговора. Осим спорног поступања осигураваача, констатовано је да банке, које се појављују и као уговарачи осигурања за кориснике услуга, на неадекватан начин извршавају своје обавезе у том својству у дијелу пријављивања околности које су од значаја за оцјену ризика. То има за посљедицу одбијање осигураваача да исплате уговорене суме осигурања, те се банке за намирење потраживања даље обраћају корисницима. Битно је рећи да је у већини ових случајева ријеч о осигураваачима који су повезана друштва са банком која одобрава кредит. Двије информације о поступању банке у таквом предмету достављене су надлежном организационом дијелу Агенције у сврху даље провјере и поступања.

У овим поступцима су разматрана и питања: информисања и предаје документације лицима која су странке у судском поступку, располагања средствима и предаје документације наследицима, правног статуса родитеља и дјетета у вези са коришћењем банкарског рачуна, правилности поступка продаје хартија од вриједности путем банке, као и питање незаконите исплате средстава са рачуна. Треба истаћи да је у посматраном периоду запримљен само један приговор лица која лично обезбјеђују испуњење обавеза, у вези са престанком уговора и предајом средстава обезбјеђења испуњења јемцу исплатиоцу, који је позитивно ријешен за подносиоца.

6.1.2. Упити и молбе корисника финансијских услуга

До 31.12.2021. године у Омбудсману су запримљена 153 различита упита, молбе или захтјева за давање објашњења, мишљења или упутстава у вези са правима и обавезама корисника или других учесника правног посла и различитим финансијским производима, те у вези са примјеном норми права, укључујући и једно правно лице, на које су дати образложени одговори, упутства или мишљења, а затражена мишљења су достављена и другим организационим дијеловима Агенције.

Број питања по даваоцима финансијских услуга

Даваоци финансијских услуга	Број питања и постотак
Банке	119 (79%)
Микрокредитне организације	32 (18%)
Даваоци лизинга	1 (0%)
Штедно кредитне организације	0 (0%)
Остало	1 (3%)
УКУПНО	153 (100%)

У складу са досадашњом праксом, вршење послова информисања и давања одговора и објашњења о правима и обавезама корисника и давалаца финансијских услуга, у циљу правилнијег и потпунијег разумијевања одређених института, правних послова и ситуација, као и ризика коришћења појединачних финансијских услуга, и даље представља значајан дио послова у раду овог организационог дијела. У односу на исти период прошле године приближно исти број лица обратио се у Омбудсман ради добијања потребних одговора о различитим питањима.

И у извјештајном периоду највећи број упита и молби, уз даљи значајан пораст њиховог броја, се односио на спорно евидентирање задужења корисника у Централном регистру кредита, са свим посљедицама у виду сметњи и ограничавања корисника у коришћењу других финансијских услуга, као и на покушаје искоришћавања евидентираних стања од стране финансијских институција или субјеката којима су уступиле њихова ранија потраживања.

Велики број питања се односио на: спорне обрачунае потраживања финансијских организација, права корисника, њихових садужника или јемаца, те других лица (као извршеника или као исплатилаца) у извршном и парничном поступку, права и одговорност насљедника преминулих корисника финансијских услуга, спорна питања пријевремене отплате кредита, извршене спорне трансакције коришћењем ЕИП - а, висину накнада или провизија у платном промету, запљене по рачунима корисника супротно правилима извршног поступка, права из осигурања које је служило за обезбјеђење испуњења, онемогућавање располагања салдом на рачуну, као и низ осталих, различитих питања која су настала у фактичким околностима. Због трајања пандемије, и даље се одређени број захтјева и упита односио на примјену привремених мјера за банке и МКО ради ублажавања економских посљедица узрокованих таквом ситуацијом. Дио обраћања корисника се односио на спорне односе са организацијама у поступку стечаја, и спорне односе са субјектима којим су пренесена потраживања. Карактеристично за посматрани период јесу и упити због немогућности лица да уновче чекове чији су издаваоци са подручја Сјеверне Америке, с обзиром да су банке престале са вршењем ове врсте услуге.

6.1.3. Унапређење регулаторног оквира

Под координацијом Министарства финансија Републике Српске и у сарадњи са другим организационим дијеловима Агенције, Омбудсман је учествовао у нормативној припреми нацрта и приједлога измјена и допуна Закона о унутрашњем платном промету у РС.

6.2. Активности сарадње са другим организацијама ради унапређење оквира заштите корисника финансијских услуга

У оквиру радне групе за Поглавље 28, под координацијом Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства трговине и туризма и Министарства финансија у Влади Републике Српске, Омбудсман је извршио додијељене послове у фази оцјене приоритета за припрему и доношење прописа ради усклађивања са прописима Европске уније, у циљу израде одговарајућег Програма интегрисања у ЕУ за БиХ.

У оквиру Споразума о сарадњи са Међународном финансијском корпорацијом (IFC) и уз подршку ове организације, у оквиру пројекта “Микрофинансије у Босни и Херцеговини“, у новонасталој ситуацији додатно је припремљена још једна анимирана епизода о привременим мјерама за банке и МКО ради ублажавања негативних економских посљедица узрокованих пандемијом COVID-19. Окончани су послови израде одређених дијелова садржаја на интернетској страници Агенције, а

који се односи на кориснике финансијских услуга, а са Министарством трговине и туризма у Републике Српске је постигнут договор у вези са дистрибуцијом информативне брошуре “Најважније препоруке за сигурност корисника приликом одабира и коришћења финансијских услуга које се нуде *on-line* или путем мобилног банкрства”.

Достављени су анкетни одговори са подацима који се односе на Агенцију односно Омбудсман, које је затражила Свјетска банка за потребе процјене квалитета услуге савјетовања у програму финансијске едукације у вези са дознакама и плаћањима који је спроводила ова организација - “Remittances and Payments Programm (RPP)”.

У јулу је Омбудсман учествовао на посебној генералној скупштини International Network of Financial Services Ombudsman Schemes (INFO) у изради и усвајању измјена статута ове организације, те у стручној расправи о формирању система управљања приговорима, као и о најважнијим проблемима и темама у раду чланица - националних организационих облика за заштиту корисника финансијских услуга.

У септембру је Омбудсман учествовао на годишњој генералној скупштини INFO на којој је биран нови предсједавајући организације и нови чланови комитета INFO, те у стручној расправи о утицају глобалних појава на начин рада и поступање тијела за заштиту корисника финансијских услуга.

На захтјев секретаријата INFO упућени су затражени одговори у вези са најзначајнијим проблемима у заштити корисника финансијских услуга у Српској у 2021. години.

Одржан је радни састанак са представницима једне банке у вези са новим регулисањем промјенљивих елемената у основици за израчун каматне стопе у уговорима који су закључени са корисницима, због престанка утврђивања и објављивања тих елемената на референтним тржиштима.

У сарадњи са другим организационим дијеловима Агенције припремљени су одговори на упите UNCTAD секретаријата у вези са заштитом корисника финансијских услуга и темама финансијске писмености и едукације.

7. СЕКТОР ЗА ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

У надлежности Одјелења за информационо-комуникационе системе (у даљем тексту овог поглавља: Одјелење) је развој и одржавање информационог система Агенције, као и контрола управљања информационим системима у банкама.

7.1. Пружање ИТ подршке свим организационим дијеловима Агенције

У циљу обезбјеђења непрекидног и поузданог рада информационог система запослени у Одјелењу су континуирано пратили исправност рада, као и администрацију система. У складу са Планом јавних набавки за 2021. годину извршена је набавка лиценци и рачунарске опреме. Поступак јавне набавке серверске опреме је додатно продужен и завршен половином децембра, што је утицало на пролонгирање рокова за инсталацију ове опреме и активности које се односе на занављање опреме на резервној локацији за опоравак информационог система.

Обезбјеђена је подршка за одржавање хардвера, мрежне инфраструктуре, системског софтвера, система за надзор безбједности информационог система, као и помоћ у раду корисницима информационог система.

Благовремено су вршене измјене на пословно апликативном софтверу због усклађивања са регулативом или на захтјев корисника. Такође, пружена је техничка подршка у изради извјештаја и упутстава у складу са промјенама у регулативи.

Редовно су објављиване публикације на веб страници Агенције, све промјене везано за прописе Агенције, као и сви интерни садржаји на интранету.

7.2. Надзор банака

Одјелење проводи надзор пословања банака у дијелу управљања информационим системом, кроз посредни и непосредни надзор на лицу мјеста, односно у самим банкама. Провођење непосредног надзора је базирано на ЗОБ-у, одлукама Агенције и другим прописима који регулишу пословање банака, те обухвата сљедеће процесе: планирање надзора (годишњи и оперативни планови надзора), припрему надзора, надзоре у самим банкама, сачињавање основних аката (записник, рјешење са надзорним мјерама) и даљег поступања у постконтролном поступку зависно од утврђених неправилности и неусклађености у пословању и наложених мјера за сваку појединачну банку. Како је због актуелне пандемије забиљежен пораст коришћења електронских услуга, те омогућен рад од куће већем броју запослених, акценат у непосредним надзорима банака обављеним у 2021. години је био усмјерен на безбједност информационих система.

У оквиру непосредног надзора су у току 2021. године извршене сљедеће активности:

- у складу са Планом рада извршена је разрада и припрема кварталних оперативних планова непосредних надзора банака, те су на основу истих формиран тимови за надзоре појединачних банака у планираним роковима;
- обављене су припремне радње за организацију и вршење непосредних надзора: најави надзора, контакти са одговорним лицима у банци, припрема надзора, дефинисање захтјева за потребном документацијом и информацијама, планови за појединачне надзоре, преглед достављене документације од стране банке и документације расположиве у Агенцији и друго;
- надзори на лицу мјеста у банкама, што је, поред непосредног увида у информациони систем банке, укључивало и: оперативне састанке надзорних тимова, састанке са надлежним лицима у банкама, прикупљање додатне документације и података са циљем документовања надзорних поступака, одржавање завршног састанка са надлежним лицима у банкама и презентација прелиминарних налаза надзора и слично;
- израда аката који проистичу из обављеног непосредног надзора: записник, припрема приједлога надзорних мјера (рјешења са налозима и роковима), праћење реализације издатих надзорних мјера;
- при обављању горе наведених послова поштовани су рокови за израду и доставу аката Агенције, процедуре и права банака на приговор;

- постконтролни поступак у Агенцији, који обухвата: анализирање достављене документације, сачињавање информација по истом, даљу организацију и одвијање тока надзора након издатих надзорних мјера банци.

Одјељење је, у складу са Планом рада у 2021. години извршило укупно 4 непосредна надзора пословања банака. Предмет ових надзора је био управљање безбједношћу информационог система (2 банке), извршење налога према рјешењу Агенције (1 банка) и тестирања плана опоравка информационог система (2 банке). За једну банку кроз надзор извршења налога обављен је и надзор тестирања плана опоравка информационог система, који из оправданих разлога није обављен крајем 2020. године. Непосредни надзор су обавили тимови од два до три контролора, у трајању од 8 до 10 радних дана.

Након извршених непосредних надзора у 4 банке, код 3 банке су утврђене неправилности и неусклађености у пословању што је констатовано у записницима након извршених надзора, док код једне банке нису утврђене неправилности и неусклађености у пословању те је за ту банку, у складу са важећом законском и подзаконском регулативом, издат Закључак о обустављању поступка надзора. За ове банке су издата рјешења са укупно 13 налога о отклањању неправилности и неусклађености у пословању са роковима за извршење истих, те одређени број препорука.

У извршеним непосредним надзорима, утврђене је да су банке у великој мјери примјениле препоручене стандарде у домену безбједности информационог система, те потврдили функционалност резервних локација за опоравак информационог система. Утврђене неправилности и неусклађености у пословању банака су се углавном односиле на следеће:

- обухват ревизије додијељених права приступа информационом систему, примјена политика лозинки за генеричке и сервисне налоге;
- провјеру отклањања рањивости идентификованих пенетрационим тестирањем тзв. ретестирање;
- ревизију екстернализованих материјално значајних активности и
- ажурирање интерних аката.

Банке су, сходно обавези из рјешења, информисале Агенцију о извршењу налога достављањем извјештаја и доказа у датим роковима. Одјељење редовно прати извршење налога по издатим рјешењима. Преглед извршених непосредних надзора дат је у табели у прилогу.

Посредни надзор се обављао континуирано анализом редовних извјештаја о управљању информационом системима, као и извјештаја спољног ревизора информационог система. При том је посебна пажња посвећена одржавању адекватног нивоа ИКТ ризика у банкама, имајући у виду да су банке током пандемије подржале удаљени рад за већи број запослених, те да се повећао број корисника који користе алтернативне канала плаћања (интернет и мобилно банкарство, АТМ и POS), као и обим ових услуга. Такође, оцјена нивоа ИКТ ризика је проведена и у оквиру редовне годишње SREP процјене.

Крајем године завршене су активности на успостављању протокола о размјени података о сајбер нападима између банака и Агенције, како би се успоставитла правовремена размјена информација у банкарском сектору и на тај начин допринијело што ефикаснијој превентивној заштити од различитих врста пријетњи и уочених рањивости. Током 2021. године нису забиљежени сајбер инциденти који би угрозили континуитет пословања и репутацију банака, узроковали значајне финансијске губитке, нарушили квалитет у пружању критичних услуга и повјерење корисника.

7.3. Остале активности

Континуирано се прати примјена прописа финансијских организација под надзором Агенције: банака, МКО, ШКО и ДЛ, што укључује размјену података електронским путем, њихову обраду, те ажурирање и одржавање постојећих база података.

У поступку лиценцирања кроз издавање потврда, сагласности и мишљења, по Одлуци за лиценцирање и друге сагласности, Одјељење је у 2021. години дало 8 мишљења за избор независног спољног ревизора за ревизију информационог система и 11 мишљења везано за екстернализацију која се односи на информационе системе у банкама.

8. ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ

У извјештајном периоду, у складу са Планом рада, активности Одјељења за заједничке послове (у даљем тексту: Одјељење) односиле су се на послове рачуноводства, јавних набавки, протокола, архивирања, обезбјеђења и одржавања.

На пословима рачуноводства обављани су књиговодствено-рачуноводствени послови у које спадају отварање, вођење и закључивање пословних књига, контрола и припрема улазне и излазне документације, обрачун и исплата плата и других личних примања запослених, усклађивање потраживања и обавеза Агенције са банкама и привредним друштвима, плаћање доспјелих обавеза, архивирање документације и други послови.

Одјељење је сачинило годишњи извјештај о усаглашавању обрачуна и уплате доприноса за 2021. годину за Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске.

Сачињен је Годишњи финансијски извјештај Агенције за 2020. годину, који је након усвајања од стране Управног одбора Агенције, на прописаним обрасцима, достављен Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге (АПИФ), а који се у оквиру Извјештаја о пословању и резултатима рада са финансијским извјештајем Агенције за банкарство Републике Српске за 2020. годину доставља и Влади Републике Српске, односно Народној скупштини Републике Српске.

Сачињавани су мјесечни извјештаји за Пореску управу Републике Српске и Републички завод за статистику. Одјељење је вршило обрачун и наплату накнада за надзор. Поред наведеног вршено је и састављање обрачуна за рефундацију накнада плата запослених; вршено је праћење извршења финансијског плана за 2021. годину и састављен финансијски извјештај са показатељима извршења финансијског плана за 2021. годину; праћење прописа из области рачуноводства и примјена истих, те присуство семинарима, вебинарима и другим видовима континуиране професионалне едукације из дјелокруга рада запослених на пословима рачуноводства, сарадња са другим секторима и друге послове.

У извјештајном периоду провођени су поступци јавних набавки у складу са планом и потребама које су се појавиле у току извјештајног периода. Сачињени су извјештаји о реализацији уговора и оквирних споразума за 2021. годину, који су постављени на интернет страницу Агенције у форми коју захтијева Агенција за јавне набавке БиХ. Вршено је редовно извјештавање на Порталу јавних набавки о додјели уговора и реализацији оквирних споразума.

Остали послови одјељења односили су се на послове протокола, послове архивирања и послове обезбјеђења и одржавања.

II ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ за период 01.01. до 31.12.2021. године

ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Финансијски извјештаји за период 01.01. до 31.12.2021. године састављени су у складу са:

- Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 94/15 и 78/20);
- МРС/МСФИ;
- Правилником о Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике који воде двојно књиговодство ("Службени гласник Републике Српске" број 106/15);
- Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник Републике Српске" број 63/16);
- Законом о Агенцији за банкарство Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 59/13, 4/17);
- Статутом Агенције за банкарство Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 63/17);
- Правилником о рачуноводству Агенције за банкарство Републике Српске број 01-101-Д-10/16, 01-Д-9/17 и 01-Д-27/20.

У складу са чланом 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, Агенција се разврстава у категорију средње правно лице.

Износи у финансијским извјештајима Агенције за период 01.01. - 31.12.2021. године исказани су у конвертибилним маркама, без децимала.

Просјечан број запослених у Агенцији за 2021. годину, на бази часова рада је 69.

ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

Финансијски извјештаји израђени су по принципу историјског трошка или амортизованог трошка, осим дијела финансијске имовине (краткорочна потраживања), која се исказују по фер вриједности. Пословни приходи формирају се по основу испостављених обрачуна накнада за надзор пословања банака и других финансијских организација које Агенција надзире и по основу испостављених закључака за издате дозволе, сагласности, одобрења, мишљења и потврде, у складу са донесеним одлукама о висини накнаде коју ове организације плаћају Агенцији, те по осталим основама. Приходи од дотација, субвенција и слично формирају се по основу захтјева фондовима за рефундацију накнада плата по основу породилског одсуства и накнада плата за вријеме привремене спријечености за рад, као и дио обрачунате амортизације за извјештајни период, за донирана средства и опрему. Приходи по основу накнада признају се на обрачунској основи и утврђују се за период када су остварени, односно када је испостављен обрачун, закључак или други документ. Финансијске приходе чине приходи од: камата, курсних разлика и остали финансијски приходи. Приходи од камата обрачунавају се по начелу узрочности и условима из облигационог односа, који су дефинисани уговором између Агенције и банке или неког другог правног лица. Приходи од камата у билансу успјеха признају се за период на који се односе, користећи метод ефективне каматне стопе. Пословне промјене настале у иностраној валути прерачунавају се у КМ по средњем курсу ЦБ БиХ. Позитивне курсне разлике настале из трансакција у иностраној валути и из прерачуна ставки из пословних књига изражених у иностраној валути на извјештајни датум евидентирају се као приход, а негативне курсне разлике исказују се као расход у КМ. Остале приходе чине: добици по основу продаје имовине, вишкови, наплаћена отписана потраживања и остали непоменути приходи. На сваки извјештајни датум врши се процјена да ли постоје разлози за умањење вриједности пласмана и потраживања, а који се одређују на бази праћења дана кашњења у наплати. Умањење вриједности пласмана и потраживања врше се путем формирања исправке вриједности сваког

појединачног потраживања у билансу стања на терет расхода по основу исправке вриједности кроз биланс успјеха. Код накнадно наплаћених износа потраживања, за која су формиране исправке вриједности, припадајући износи исправки вриједности у билансу стања се затварају и евидентирају као приходи.

За ненаплаћена потраживања над којима је покренут судски спор, врши се исправка вриједности у 100% износу потраживања. Уколико се књижена утужена потраживања не могу наплатити (изгубљен судски спор, ликвидација дужника и друго), врши се њихов отпис и трајно се искњижавају из пословних књига, на основу посебних одлука надлежног органа Агенције. Нематеријална улагања, некретнине и опрема Агенције вреднују се по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Обрачун амортизације врши се примјеном линеарне методе, према стопама утврђеним на основу корисног вијека трајања основних средстава у складу са Правилником о рачуноводству Агенције. Грађевинско земљиште не подлијеже амортизацији. Када се средство трајно повлачи из употребе, врши се расходовање и искњижавање из пословних књига, а за неотписану вриједност признају се остали расходи. У складу са прописима, Агенција је обавезна да приликом обрачуна плата и других личних примања запослених, уплаћује доприносе јавним фондовима. Према Правилнику о платама и другим накнадама у Агенцији, запослени остварују право на отпремнину приликом одласка у пензију и за јубиларне награде, што се у складу са МРС 19 сматра дугорочним примањима запослених која годишње обрачунава овлаштени актуар. Накнаде чланова Управног одбора Агенције регулисане су Одлуком о висини накнаде члановима Управног одбора Агенције.

У складу са чланом 39. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске, доставља се финансијски извјештај за период 01.01. до 31.12.2021. године, презентован кроз Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату у току периода), Биланс стања (Извјештај о финансијском положају), Биланс токова готовине (Извјештај о токовима готовине), Извјештај о промјенама на капиталу и Ноте уз финансијске извјештаје:

БИЛАНС УСПЈЕХА
(Извјештај о укупном резултату у току периода)
од 01.01. до 31.12.2021. године

(у КМ)

О П И С	ПЕРИОД	
	Текућа година	Претходна година
1	2	3
А) ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
I-ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1 до 4)	7.084.818	6.581.745
1. Приходи од обављања дјелатности	6.989.203	6.528.043
2. Приходи од дотација, субвенција и слично	52.856	52.502
3. Приходи од донација	22.343	0
4. Остали пословни приходи	20.416	1.200
II-ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1 до 6)	5.616.087	5.091.170
1. Трошкови материјала и енергије	93.315	100.303
2. Трошкови бруто плата и накнада и других л.р.	4.543.086	4.292.117
3. Трошкови производних услуга	80.390	198.437
4. Трошкови амортизације и резервисања	701.580	216.919
5. Нематеријални трошкови	153.037	250.671
6. Трошкови осталих пореза и доприноса	44.679	32.723
Б) ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
I-ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	202.259	191.625
II-ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	34	81
В) ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ		
I-ОСТАЛИ ПРИХОДИ	55.692	12.724
II-ОСТАЛИ РАСХОДИ	0	4.976
Г) ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	0	0
Д) ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУН. ПОЛИТ. И ИСПР. ГРЕШ.	0	0
УКУПНИ ПРИХОДИ:	7.342.769	6.786.094
УКУПНИ РАСХОДИ:	5.616.121	5.096.227
III - ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА	1.726.648	1.689.867

I - ПРИХОДИ

Укупни приходи које је Агенција остварила у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године у износу од **7.342.769 КМ** већи су за 8% у односу на исти период претходне године (6.786.094 КМ) и у односу на планиране приходе за 2021. годину, остварење је већи за 8% (6.790.500 КМ).

А) Пословни приходи, у износу од 6.989.203 КМ, остварени су по основу обрачунатих накнада банкама, микро-кредитним организација и лизинг друштвима, које Агенција наплаћује у складу са одлукама о јединственој тарифи за обављање послова Агенције за банкарство Републике Српске (одлуке Управног одбора Агенције број: УО-306/06, УО-26/07 УО-356/17 и УО-41/18 објављене у Службеном гласнику Републике Српске број 3/07, 6/08, 28/18 и 98/18), а који представљају основни извор финансирања рада Агенције и учествују са 95% у укупним приходима Агенције, дотације породилског одсуства, боловања преко 30 дана, дио донације USAID- Финра ИТ за обрачунати износ амортизације за донирана улагања од 218.284 КМ, у складу са MPC 20 и осталих прихода-закуп дијела пословног простора у Улици Васе Пелагића 11а од стране Агенције за осигурање депозита БиХ.

ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	7.084.818	6.581.745
1.Приходи од обављања дјелатности	6.989.203	6.528.043
2.Приходи од дотација, субвенција и слично	52.856	52.502
3.Приходи од донација	22.343	0
4.Остали пословни приходи	20.416	1.200

Б) Финансијски приходи, у износу од 202.259 КМ, представљају приходе од обрачунатих камата на орочена средства и депозите по виђењу код банака и приходе од обрачунатих курсних разлика насталих прерачуном по средњем курсу на дан биланса.

ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	202.259	191.625
1.Приходи од камата	201.899	191.501
2.Приходи од курсних разлика	360	124

В) Остали приходи, у износу од 55.692 КМ, су приходи настали по основу налаћених потраживања за продата 3 расходована возила Агенције, потраживања за која је извршена исправка вриједности и утужена потраживања у складу са Правилником о рачуноводству Агенције и остало.

ОСТАЛИ ПРИХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ОСТАЛИ ПРИХОДИ	55.692	12.724
1.Приходи од продаје опреме-аутомобили	28.350	0
2.Приходи од напл.индирект.исправљен.потражив.	23.307	8.792
3.Остали приходи по судским рјешењима	3.932	3.932
4. Остало	103	0

II - РАСХОДИ

Укупни расходи Агенције у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године у износу од **5.616.121 КМ** већи су за 10% у односу на исти период претходне године (5.096.227 КМ), на што је утицало повећање обрачуна амортизације за нову зграду и опрему у Владике Платона 11 А и резервисања, повећање трошкова плата по основу повећања броја запослених за 6% и повећање осталих пореза и доприноса, а од укупно планираних расхода за 2021. годину (6.323.150 КМ) утрошено је 89% .

А) Пословне расходе, у износу од 5.616.087 КМ, чине расходи и то:

- трошкови материјала, горива и енергије у износу од 93.315 КМ: канцеларијски материјал, материјал за текуће одржавање опреме, инвентар, електрична енергија, гориво за службена возила, вода и друго;
- трошкови бруто плата и накнада плата и осталих бруто личних примања, у износу од 4.543.086 КМ, у које су укључене бруто плате и накнаде запослених и чланова Управног одбора, трошкови запослених на службеном путу (дневнице, трошкови смјештаја, превоза и други трошкови службеног пута) и остала бруто лична примања за 69 запослених (претходна година 65 запослених);
- трошкови производних услуга, у износу од 80.390 КМ: поштанске услуге, фиксни и мобилни телефони, линија за повезивање, одржавање опреме, и остало;
- трошкови амортизације и резервисања, у износу од 701.580 КМ: амортизација је обрачуната примјеном линеарне методе, према стопама утврђеним на основу корисног вијека трајања средстава у складу са Правилником о рачуноводству Агенције. Резервисања су извршена у складу са МРС 19 за накнаде и друге бенефиције запослених на основу актуарске процјене;
- нематеријални трошкови, у износу од 153.037 КМ: услуге ревизије, адвокатских услуга, обезбјеђење имовине, репрезентације, премија осигурања, чланарина, платног промета, лиценци и остало;
- трошкови осталих пореза и доприноса, у износу од 44.679 КМ.

ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	5.616.087	5.091.170
1.Трошкови материјала и енергије	93.315	100.303
2.Трошкови бруто плата и накнада и друга лична п.	4.543.086	4.292.117
3.Трошкови производних услуга	80.390	198.437
4.Трошкови амортизације и резервисања	701.580	216.919
5.Нематеријални трошкови	153.037	250.671
6.Трошкови осталих пореза и доприноса	44.679	32.723

Б) Финансијски расходи, у износу од 34 КМ, настали по основу обрачунатих негативних курсних разлика, по средњем курсу на дан биланса.

ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	34	81
1.Расходи курсних разлика	34	81

В) Остали расходи, који најчешће настану расходовањем за неотписану вриједност опреме и исправком вриједности ненаплаћених потраживања, нису евидентирани.

ОСТАЛИ РАСХОДИ	Текућа година	Претходна година
А-ОСТАЛИ РАСХОДИ	0	4.976

III) Вишак прихода над расходима, у износу од 1.726.648 КМ, остварен у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године већи је за 2% у односу на претходну годину, а Агенција као непрофитна институција, у складу са чланом 33. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске, исти преноси у наредну годину.

ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА	Текућа година	Претходна година
Вишак прихода над расходима	1.726.648	1.689.867

БИЛАНС СТАЊА
(Извјештај о финансијском положају)
на дан 31.12.2021. године

(у КМ)

Р/б	О П И С	П Е Р И О Д	
		Текућа година	Претходна година (почетно стање)
1	2	3	4
	А К Т И В А		
А)	СТАЛНА ИМОВИНА (1 до 3)	28.601.677	26.587.947
1.	НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА	242.254	15.192
2.	НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА	15.942.402	16.205.734
3.	ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	12.417.021	10.367.021
Б)	ТЕКУЋА ИМОВИНА (4 до 6)	2.906.840	3.103.633
4.	КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА	27.952	19.592
5.	ГОТОВИНА	2.666.704	2.972.980
6.	АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	212.184	111.061
І	ПОСЛОВНА АКТИВА (А+Б)	31.508.517	29.691.580
ІІ	ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	153.784	153.784
	УКУПНА АКТИВА (І+ІІ):	31.662.301	29.845.364
	П А С И В А		
А)	КАПИТАЛ (1 до)	30.600.337	28.873.689
1.	ОСТАЛИ ОСНОВНИ КАПИТАЛ НЕПРОФИТНИХ ПЛ	18.084.567	18.084.567
2.	ПОСЕБНЕ РЕЗЕРВЕ	10.789.122	9.099.255
3.	ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	1.726.648	1.689.867
Б)	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	325.278	289.695
В)	ОБАВЕЗЕ (5 до 7)	582.902	528.196
5.	ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	-	-
6.	КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	386.961	528.196
7.	ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	195.941	-
І	ПОСЛОВНА ПАСИВА (А+Б+В)	31.508.517	29.691.580
ІІ	ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	153.784	153.784
	УКУПНА ПАСИВА (І+ІІ):	31.662.301	29.845.364

АКТИВА

А) СТАЛНА ИМОВИНА, износи 28.601.677 КМ, а чини је садашња вриједност:

1. Нематеријалних улагања, у износу од 242.254 КМ, лиценци и информационог софтвера, донација лиценци USAID-Финра Уг. 01-1243/20 набавне вриједности 218.284,09 КМ.

2. Некретнине и опрема, у износу од 15.942.402 КМ, грађевинског земљишта, пословних зграда, компјутера и остале информатичке опреме и остала опрема и инвентар .

Нематеријална улагања, некретнине и опрема Агенције вреднују се по трошку набавке - набавној вриједности или по цијени коштања.

Обрачун амортизације врши се примјеном линеарне методе, стопама утврђеним на основу корисног вијека трајања основних средстава у складу са Правилником о рачуноводству Агенције и Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа.

Грађевинско земљиште не подлијеже амортизацији.

Набавна вриједност инвентара и ауто гума износи 42.371 КМ, отписана у цјелости стављањем у употребу инвентара и ауто гума у износу од -42.371 КМ, без садашње вриједности.

3. Дугорочни финансијски пласмани, у износу од 12.417.021 КМ, представљају:

- Стање дугорочних стамбених кредита са каматом у износу од 1.621 КМ и исправком вриједности потраживања у износу од -1.621 КМ, у складу са чланом 83. Правилника о рачуноводству Агенције.
- Стање дугорочно орочених средстава дијела посебне резерве и других депозита код пет банака у Републици Српској, у износу од 12.417.021 КМ. Уговори за орочавање средстава са банкама закључени су на основу одлука Управног одбора Агенције.

Р/б	СТАЛНА ИМОВИНА	Текућа година	Претходна година (почетно стање)
А) УКУПНО:		28.601.677	26.587.947
1.	Нематеријална улагања	242.254	15.192
2.	Некретнине и опрема	15.942.402	16.205.734
	2.1.Земљиште	3.695.528	3.695.528
	2.2.Пословне зграде	9.627.828	11.797.505
	2.3.Инвестиц.некретнине-грађевински објекти	1.792.891	0
	2.4.Инвестиц.некретнине-гр.објекти остало	66.633	69.517
	2.5.Компјутери и информатичка опрема	108.344	155.513
	2.6.Остала опрема и инвентар	651.178	487.671
3.	Дугорочни финансијски пласмани	12.417.021	10.367.021

Б) ТЕКУЋА ИМОВИНА, износи 2.906.840 КМ, а чине је:

4. Краткорочна потраживања, у износу од 27.952 КМ, специфицирају стања нето потраживања за обрачунате камате на орочене депозите, накнаде од банака и микрокредитних организација, остала потраживања која се рефундирају и сумњива и спорна (утужена) потраживања и укалулисана потраживања по судским рјешењима на име трошкова судског поступка.

Укупна бруто краткорочна потраживања Агенције износе 71.396 КМ, од чега је извршена исправка вриједности за ненаплаћена потраживања и утужена потраживања у износу од 43.444 КМ.

5. Готовина, у износу од 2.666.704 КМ, представља расположива средства Агенције у благајни (1.833 КМ) и на рачунима код банака у Републици Српској у домаћој валути 1.834.489 КМ и у иностраној валути 830.382 КМ.

Агенција своје пословање обавља преко трансакционих рачуна отворених код 8 банака у Републици Српској и Централне банке БиХ.

Готовина се исказује у номиналној вриједности израженој у КМ. Готовина у инострану валути вреднује се по средњем курсу ЦБ БиХ за страну валуту, на дан биланса и исказује у КМ.

6. Активна временска разграничења, у износу од 212.184 КМ, су временски разграничени расходи по основу унапријед плаћеног обавезног осигурања радника и имовине (4.222 КМ), једногодишње лиценце (22.319 КМ) и обрачунате камате за припадајући период, на дугорочно орочена средства код банака, а чија наплата доспијева по истеку орочења (185.643 КМ).

Р/б	ТЕКУЋА ИМОВИНА	Текућа година	Претходна година (почетно стање)
Б)	УКУПНО:	2.906.840	3.103.633
1.	Краткорочна потраживања и пласмани	27.952	19.592
2.	Готовина	2.666.704	2.972.980
3.	Активна временска разграничења	212.184	111.061

ПАСИВА

А) КАПИТАЛ АГЕНЦИЈЕ, износи 30.600.337 КМ, са сљедећом структуром:

- **остали капитал непрофитних правних лица**, у износу од 18.084.567 КМ, чини почетни капитал за успостављање и почетак рада Агенције 01.07.1998. године у износу од 5.214.567 КМ који је преузет диобним билансом Народне банке Републике Српске и Одлука УО-625-2/18 о кориштењу средстава посебне резерве Агенције у износу од 12.870.000 КМ;
- **посебне резерве**, у износу од 10.789.122 КМ формиране из оствареног вишка прихода над расходима са 31.12.2020. године и кориштене на основу Одлука Управног одбора Агенције, у складу са Статутом Агенције за банкарство Републике Српске;
- **вишак прихода над расходима текуће године**, у износу од 1.726.648 КМ, остварених у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године.

Р/б	КАПИТАЛ	Текућа година	Претходна година (почетно стање)
А)	УКУПНО:	30.600.337	28.873.689
1.	Остали основни капитал непрофитних правних лица	18.084.567	18.084.567
2.	Посебне резерве	10.789.122	9.099.255
3.	Вишак прихода над расходима текуће године	1.726.648	1.689.867

Б) ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА, износе 325.278 КМ;

Дугорочна резервисања, у износу од 325.278 КМ, настала су по основу актуарске процјене за резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених у складу са МРС 19.

Књиговодствена вриједност резервисања по актуарској процјени, на почетку периода износи 289.695 КМ, док је у току периода извршено укидање у износу од 28.369 КМ и актуарском процјеном 31.12.2021.год. повећање за 63.952 КМ..

Р/б	ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	Текућа година	Претходна година (почетно стање)
Б)	УКУПНО:	325.278	289.695
1.	Дугорочна резервисања МРС 19	325.278	289.695

В) ОБАВЕЗЕ И ПВР, у износу од 582.902 КМ, су:

Краткорочне обавезе, у износу од 386.961 КМ, састоје се из стања обрачунатих обавеза за мјесец децембар 2021. године, по основу бруто плата и накнада, обавеза према добављачима и друго. Укалкулисане обавезе су измирене у јануару 2022. године.

Пасивна временска разграничења, у износу од 195.941 КМ, односе се на донацију USAID-а по Уговору 01-1243/20 од 218.284 КМ умањену за обрачунату амортизацију у износу од 22.343 КМ која према МРС 20 представља приход Агенције.

Р/б	ОБАВЕЗЕ	Текућа година	Претходна година (почетно стање)
В)	УКУПНО:	582.902	528.196
1.	Дугорочне обавезе	0	0
2.	Краткорочне обавезе	386.961	528.196
	- добављачи	23.800	206.879
45	- бруто плате и накнаде плата и друга лп	339.867	312.254
48	- остали порези и доприноси	7.910	512
46	- остале обавезе	15.384	8.551
3.	Пасивна временска разграничења	195.941	0

ВАНБИЛАНСНА АКТИВА/ПАСИВА

1) У неутралном подбилансу, у износу од 153.784 КМ, евидентиран је један неоткупљен стан који користи бивши радник Агенције на основу станарског права, а који подлијеже праву на откуп по Закону о приватизацији државних станова, с тим да до дана билансирања није извршен откуп.

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ
(Извјештај о токовима готовине)
на дан 31.12.2021. године

(у КМ)

Р/б	О П И С	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А)	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
I	Приливи готовине из пословних активности	7.150.802	6.594.678
II	Одливи готовине из пословних активности	5.146.871	4.648.545
III	Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	2.003.931	1.946.133
IV	Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	-	-
Б)	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
I	Приливи готовине из активности инвестирања	102.263	4.564.348
II	Одливи готовине из активности инвестирања	2.416.727	11.131.440
III	Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)	-	-
IV	Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	2.314.464	6.567.092
В)	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
I	Приливи готовине из активности финансирања	3.932	3.932
II	Одливи готовине из активности финансирања	-	-
III	Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	3.932	3.932
IV	Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	-	-
Г)	УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (AI+BI+VI)	7.256.997	11.162.958
Д)	УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (AII+BII+VII)	7.563.598	15.779.985
Ђ)	НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (Г-Д)	-	-
Е)	НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (Д-Г)	306.601	4.617.027
Ж)	ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	2.972.980	7.589.964
З)	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	359	124
И)	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	34	81
Ј)	ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧ. ПЕРИОДА (Ж+Ђ-Е+З-И)	2.666.704	2.972.980

На рачунима и благајни Агенције у периоду од 01.01. до 31.12.2021. године, по основу пословних активности, активности инвестирања и активности финансирања, прилив готовине износи 7.256.997 КМ, док одлив готовине износи 7.563.598 КМ, из чега произилази негативан нето новчани ток од 306.601 КМ.

Н О В Ч А Н И Т О К на дан 31.12.2021.год.

Р/б	О П И С	Износ КМ
A	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ	
I	Приливи готовине из пословних активности	7.150.802
1.	Приливи од премија, субвенција, дотација, донација, рефундација и остало	73.101
2.	Остали приливи из пословних активности наплата накнада за надзор банака, мко и дл и остали приливи	7.077.701
II	Одливи готовине из пословних активности	5.146.871
1.	Одливи по основу исплата добављачима и дати аванси	542.769
2.	Одливи по основу исплата зарада, накнада и осталих лп	4.528.971
3.	Остали одливи из пословних активности	75.131
B	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА	
I	Прилив готовине из активности инвестирања	102.263
1.	Приливи по основу камата	102.263
2.	Приливи по основу осталих дугороч.финансијс.пласмана Уплате банака по истеку орочења депозита	-
II	Одливи готовине из активности инвестирања	2.416.727
1.	Одливи по основу куповине нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	366.727
2.	Одливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана Орочавање депозита	2.050.000
B	ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА	
I	Приливи готовине из активности финансирања	3.932
1.	Приливи по основу дугорочних кредита	3.932
Г	УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	7.256.997
Д	УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ	7.563.598
Ђ	НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	-
Е	НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	306.601

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
за период који се завршава на дан 31.12.2021.године

(у КМ)

Врста промјене на капиталу		Капитал	Посебне резерве	Нераспоређени вишак прихода над расходима	УКУПНИ КАПИТАЛ
1	2	3	4	5	6 (3+4+5)
1	Стање на дан 31.12.2020./01.01.2021.	18.084.567	9.099.255	1.689.867	28.873.689
2.	Нето вишак прихода над расходима периода, исказан у билансу успјеха	-	-	1.726.648	1.726.648
3.	Расподјела вишка прихода над расходима претходне године	-	-	-1.689.867	-1.689.867
4.	Повећање или смањење капитала	-	1.689.867	-	1.689.867
	Стање на дан 31.12.2021.год.	18.084.567	10.789.122	1.726.648	30.600.337

Остали капитал непрофитних правних лица од 30.600.337 КМ чини:

- остали основни капитал, у износу од 18.084.567 КМ, је почетни капитал за успостављање и почетак рада Агенције од 01.07.1998. године и дио посебних резерви;
- стање посебних резерви, у износу од 10.789.122 КМ, с тим да је дио посебних резерви у износу од 12.870.000 КМ искориштен за улагање у грађевински објекат, на основу одлуке УО;
- нераспоређени вишак прихода над расходима, у износу од 1.726.648 КМ, остварен у периоду 01.01. до 31.12.2021. године.

Капитал Агенције на дан 31.12.2021. године, у односу на почетак године, увећан је за вишак прихода над расходима остварен у периоду 01.01. до 31.12.2021. године, у износу од 1.726.648 КМ.

МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА**ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА**

Управном одбору и Директору "Агенције за банкарство Републике Српске"

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја "Агенције за банкарство Републике Српске" (у даљем тексту Агенција), који обухватају биланс стања на дан 31.12.2021. године, биланс успеха, извјештај о токовима готовине и извјештај о промјенама у капиталу за период 01.01.-31.12.2021. године, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомена уз финансијске извјештаје.

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји објективно и истинито, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Агенције на дан 31.12.2021. године, као и резултате пословања, промјене у капиталу и токове готовине, за период од 01. јануара до 31. децембра 2021. године, у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања.

Основа за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије. Наше одговорности у складу са тим стандардима детаљније су описане у дијелу нашег извјештаја Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја. Ми смо независни у односу на Агенцију у складу са Кодексом етике за професионалне рачуновође Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (IESBA Кодекс), заједно са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију финансијских извјештаја у Републици Српској, и испунили смо и друге наше етичке одговорности у складу са овим захтјевима и IESBA Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују основ за изражавање нашег мишљења.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у нашој ревизији финансијских извјештаја текућег периода. Ова питања су обрађена у контексту ревизије финансијских извјештаја у цјелини, као и у формирању нашег мишљења о њима и ми не изражавамо посебно мишљење о овим питањима.

1. Кључно питање ревизије	Примијењене процедуре ревизије
<p>Некретнине, постројења и опрема</p> <p>Некретнине и опрема (напомена 10) на дан 31. децембра 2021. године исказане су у износу од 15,942,402 КМ и највећим дијелом се састоје од грађевинског земљишта, пословних зграда, компјутера и остале информатичке опреме.</p>	<p>Наше процедуре су укључивале следеће поступке:</p> <p>Оцијенили смо дизајн и имплементацију контрола везаних за процес евидентирања некретнина, постројења и опреме.</p>

<p>Некретнине, постројења и опрема су изабрани као кључно ревизорско питање ревизије из разлога што укључују ризик да Агенција није извршило признавање ове имовине у складу са захтјевима МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема.</p> <p>Такође, постоји ризик утврђивања корисног вијека којег је Агенција процјенила, као и ризик да ли је Агенција правилно извршила обрачун амортизације.</p>	<p>Приликом ревизије извршили смо утврђивање стварног стања ове имовине на дан 31. децембра 2021. године, као и провјеру да ли наведена имовина испуњава захтјеве за признавање, дефинисане МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема.</p> <p>На бази узорка извршили смо тестирање права Агенције да евидентира некретнине, постројења и опрему у својим евиденцијама.</p> <p>Ревизорским процедурама смо на бази узорка извршили провјеру обрачуна амортизације, као и евидентирање исте у пословним књигама Агенције.</p> <p>На основу спроведених ревизорских процедура нисмо идентификовали значајне налазе у односу на признавање некретнина, постројења и опреме од стране Агенције и обрачун и исказивање трошкова амортизације у пословним књигама Агенције.</p> <p>Стекли смо увјерење да су системи и процеси које је успоставило руководство, као и процјене и претпоставке које су направљене довољно документоване и поткрепљене, да би се осигурала правилна примјена међународних стандарда финансијског извјештавања везаних за признавање некретнина, постројења и опреме.</p>
--	---

Одговорност руководства и лица овлашћених за управљање за финансијске извјештаје

Руководство Агенције одговорно је за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја, у складу са рачуноводственим прописима који се примјењују у Републици Српској, као и за оне интерне контроле за које руководство одреди као неопходне у припреми финансијских извјештаја, који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извјештаја, руководство је одговорно за процјену способности Агенције да настави са пословањем по начелу сталности, објелодањујући када је то примјенљиво, питања која се односе на наставак пословања.

Лица овлашћена за управљање одговорна су за надзор над процесом финансијског извјештавања Агенције.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји у цјелини не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и да издамо извјештај ревизора који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање је висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија извршена у складу са Међународним стандардима ревизије увјек открити материјално значајан погрешан исказ када он постоји. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним уколико се може у разумној мјери очекивати да они, појединачно или у збиру, утичу на економске одлуке корисника које се доносе на основу ових финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима ревизије, ми користимо професионално просуђивање и задржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Идентификујемо и процјењујемо ризике од материјално значајног погрешног исказа у финансијским извјештајима, насталог услед криминалне радње или грешке, осмишљавамо и извршавамо ревизорске процедуре које одговарају тим ризицима и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и одговарајући да обезбједе основу за наше мишљење. Ризик од неоткривања материјално значајног погрешног исказа насталог услед криминалне радње је већи од ризика од материјално значајног погрешног исказа насталог услед грешке, пошто криминална радња може подразумевати тајне споразуме, фалсификовање, намјерне пропусте, лажне исказе или заобилажење интерне контроле.
- Сагледавамо интерне контроле које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о дјелотворности интерних контрола Агенције.
- Оцјењујемо адекватност примјењених рачуноводствених политика и оправданост рачуноводствених процјена и са њима повезаних објелодањивања извршених од стране руководства.
- Доносимо закључак о адекватности примјене начела сталности пословања од стране руководства и, да ли, на основу прибављених ревизијских доказа, постоји материјално значајна неизвјесност у вези са догађајима или околностима који могу изазвати значајну сумњу у погледу способности Агенције да настави пословање по начелу сталности. Уколико закључимо да постоји материјално значајна неизвјесност, ми смо у обавези да скренемо пажњу у нашем извјештају ревизора на одговарајућа објелодањивања наведена у финансијским извјештајима, или да модификујемо наше мишљење, уколико су таква објелодањивања неадекватна. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прибављеним до датума нашег извјештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу проузроковати да Агенција престане да послује у складу са начелом сталности.
- Дајемо оцјену опште презентације, структуре и садржаја финансијских извјештаја, укључујући и објелодањивања, као и да ли финансијски извјештаји приказују поткрепљујуће трансакције и догађаје на начин којим се постиже истинита и објективна презентација.

Ми комуницирамо са лицима овлашћеним за управљање у вези са, између осталог, планираним обимом и временом ревизије и значајним налазима ревизије, укључујући и значајне недостатке у интерним контролама које идентификујемо током наше ревизије.

Такође обезбеђујемо лицима овлашћеним за управљање изјаву да се придржавамо релеватних етичких захтјева у вези са независношћу и да ћемо им саопштити све односе и остала питања за које се у разумној мјери може очекивати да се одражавају на нашу независност и, гдје је то примјенљиво, одговарајуће мјере заштите.

Бања Лука, 15.03.2022. године

Проф.др Новак Кондић
Овлашћени ревизор

мр Невенка Петровић
Овлашћени ревизор

